

2023

DIAGNOZA
SPOŁECZNO –
GOSPODARCZA
GMINNY PROGRAM
REWITALIZACJI
DLA GMINY OBSZA
NA LATA 2023-2030

PROJEKT

Definicje kluczowych pojęć	3
1. Ogólna charakterystyka Gminy Obsza	5
1.1. Położenie Gminy Obsza	5
1.2. Demografia	7
1.3. Edukacja	10
1.3.2. Poziom nauczania w szkołach podstawowych	12
1.4. Zabytki i kultura	12
1.4.1. Zabytki kultury	12
1.4.2. Działalność kulturalna	13
1.5 Sport i rekreacja.....	15
1.6. Turystyka	15
1.7. Ochrona zdrowia.....	15
1.8. Wykluczenie społeczne	16
1.9. Kapitał społeczny, działalność organizacji pozarządowych	17
1.9.1. Fundusz sołecki	17
1.9.2. Organizacje pozarządowe.....	18
1.10. Przedsiębiorczość	18
1.11. Rynek pracy i bezrobocie.....	22
1.12. Sektor rolniczy	23
1.13. Zasoby naturalne i ochrona środowiska	24
1.14. Energetyka	25
1.14.1. Zaopatrzenie w gaz.....	25
1.14.2. Gospodarka ciepła	25
1.14.3. Energia odnawialna.....	26
1.15. Gospodarka wodno – ściekowa.....	26
1.16. Polityka przestrzenna	28
1.17. Mieszkalnictwo	31
1.18. Ochrona bezpieczeństwa	32
1.19. Komunikacja.....	33
2. DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH	34
2.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.....	34
2.2. ETAP 1 – wyznaczenie Obszaru Zdegradowanego (OZ) na terenie Gminy Obsza..	35
2.2.1. Wskaźniki delimitujące obszary zdegradowane	36
2.2.2. Wyniki dla poszczególnych miejscowości wg ww. wskaźników.....	39

2.3. ETAP 2 – wyznaczenie Obszaru Rewitalizacji (OR) na terenie Gminy Obsza.....	67
2.4. Podsumowanie – delimitacja Obszaru Rewitalizacji (OR) na terenie Gminy Obsza	68
Spis tabel:.....	70
Spis map:.....	71
Spis wykresów:.....	71

WPROWADZENIE

Opracowanie stanowi szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji obejmującą analizę negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz wybranych pozostałych (gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej) zgodnie ze zidentyfikowanymi zjawiskami negatywnymi oraz analizę lokalnych potencjałów występujących na obszarze rewitalizacji. Diagnoza dotycząca całego obszaru gminy pokazuje ogólne ramy i powiązania obszarów kryzysowych z resztą gminy.

Przedstawiono również ogólną charakterystykę Gminy Obsza, która została przeprowadzona na podstawie danych dostępnych za lata 2017 – 2022 i będzie uzupełniana w toku prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji w miarę uzyskiwania dostępu do nowych danych. Jako, że niniejszy dokument jest materiałem do konsultacji z interesariuszami rewitalizacji, należy zakładać, że diagnoza będzie uzupełniana także w wyniku propozycji i poprawek zgłaszanych podczas konsultacji.

Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji została opracowana w oparciu o analizę następujących obszarów: społecznego, gospodarczego, środowiskowego, funkcjonalno-przestrzennego oraz technicznego. Analizie poddane zostały wskaźniki opracowane dla każdego z wymienionych obszarów. Dzięki szeroko zakrojonym badaniom na różnych płaszczyznach możliwe było wskazanie obszarów zdegradowanych, które znajdują się na terenie gminy. Dokonano precyzyjnego wyznaczenia wymienionych obszarów przy wykorzystaniu metody kartograficznej. Zamieszczone mapy obszarów zdegradowanych szczegółowo przedstawiają wyznaczone obszary, które mają zostać objęte procesem rewitalizacji.

Sporządzona Diagnoza społeczno – gospodarcza dla Gminy Obsza spełnia wszystkie zapisy i wskazania wynikające z ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485).

Definicje kluczowych pojęć

Rewitalizacja to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. **Rewitalizacja** zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez **interesariuszy** (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną,

celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Obszar może zostać wskazany jako **obszar zdegradowany**, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- ✓ **gospodarczych** (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
- ✓ **środowiskowych** (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- ✓ **przestrzenno-funkcjonalnych** (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych),
- ✓ **technicznych** (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów),
- ✓ **budowlanych**, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Natomiast **interesariuszami rewitalizacji** są w szczególności:

- ✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- ✓ mieszkańcy gminy inni niż wymienieni powyżej;
- ✓ podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- ✓ podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- ✓ jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- ✓ organy władzy publicznej;
- ✓ podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Definicja rewitalizacji podkreśla kilka istotnych zagadnień i wyzwań związanych z procesem wychodzenia ze stanu kryzysowego obszaru kryzysowego. Po pierwsze proces rewitalizacji powinien być realizowany w sposób kompleksowy, tj. w taki sposób, który nie tylko rozwiązuje lub eliminuje wybrane zagrożenia i problemy, ale także w sposób pozwalający na wykorzystanie mocnych stron nie tylko obszaru rewitalizowanego, ale całej gminy, jak również potencjału otoczenia zewnętrznego, traktowanych jako szanse rozwoju. Takie kompleksowe podejście do rewitalizacji oznacza, że działania podejmowane na rzecz wychodzenia ze stanu kryzysowego powinny wpisywać się w szerszy nurt realizacji polityki rozwoju całej gminy i jej

otoczenia, w szczególności otoczenia powiązanego funkcjonalnie z gminą. Po drugie, proces rewitalizacji powinien być ukierunkowany na wieloaspektowe podejście oraz rezultaty. Kluczowe dla właściwego zdiagnozowania skali poszczególnych problemów, a tym samym wybór zawężonych terytorialnie obszarów do rewitalizacji powinien być poprzedzony rzetelną diagnozą. Diagnoza powinna wskazać stany kryzysowe na obszarze gminy, zarówno w sferze terytorialnej, ale przede wszystkim w sferze kategorii problemów. Ostateczny wybór obszarów do rewitalizacji powinien być wyborem najefektywniejszej ścieżki działań, w kontekście oczekiwanych rezultatów, tj. wynikać z rangi lub znaczenia wybranych zagadnień/obszarów rewitalizacji dla polityki rozwoju całej gminy.

Po trzecie, istotną rolę w procesie tworzenia i realizacji programu rewitalizacji odgrywa partycypacja społeczna, która obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy. W toku przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji dąży się, aby działania, skutkowały wypowiedzeniem się przez wszystkich interesariuszy.

Prace diagnostyczne i projektowe obejmowały analizy dokumentów dostarczonych przez zamawiającego. Wykorzystano również dane dostarczone z GUS oraz innych opracowań i dokumentów planistycznych.

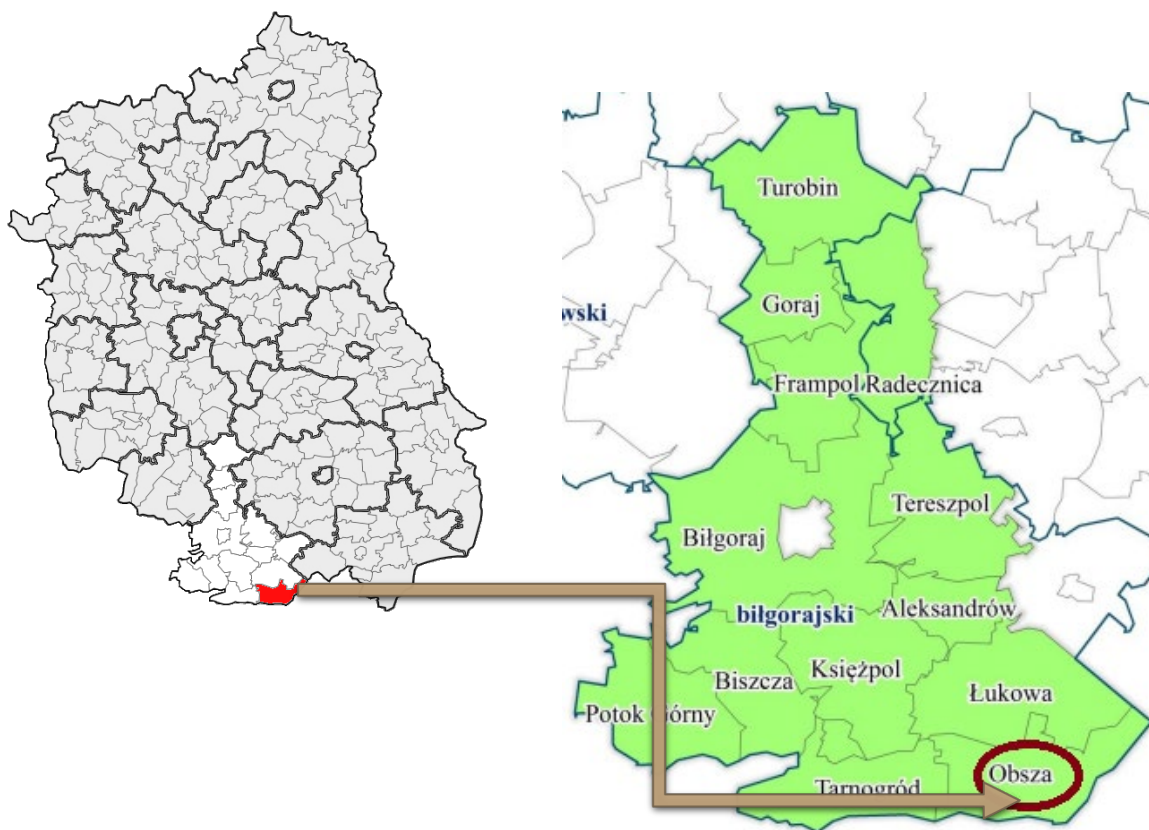
1. Ogólna charakterystyka Gminy Obsza

1.1. Położenie Gminy Obsza

Gmina Obsza położona jest w południowo-wschodniej części powiatu biłgorajskiego, w województwie lubelskim, na szlaku Tarnogród – Cieszanów, przy granicy z województwem podkarpackim. Sąsiaduje z gminami: Tarnogród, Łukowa, Susiec, oraz Stary Dzików, Cieszanów i Narol.

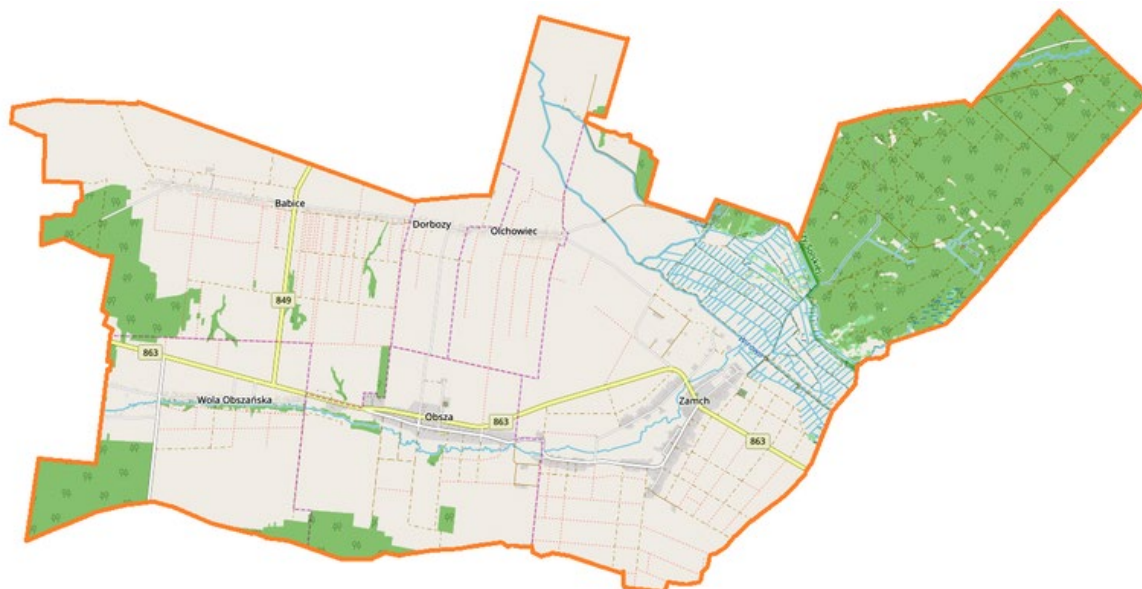
Pod względem administracyjnym składa się z 6 miejscowości podzielonych na 8 sołectw: Babice I, Babice II, Obsza, Wola Obszańska, Dorbozy, Olchowiec, Zamch I, Zamch II.

Mapa 1 Położenie Gminy Obsza w woj. lubelskim i powiecie biłgorajskim

Źródło: STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO GMINY OBSZA NA LATA 2017-2022

Mapa 2 Położenie poszczególnych miejscowości na terenie Gminy Obsza

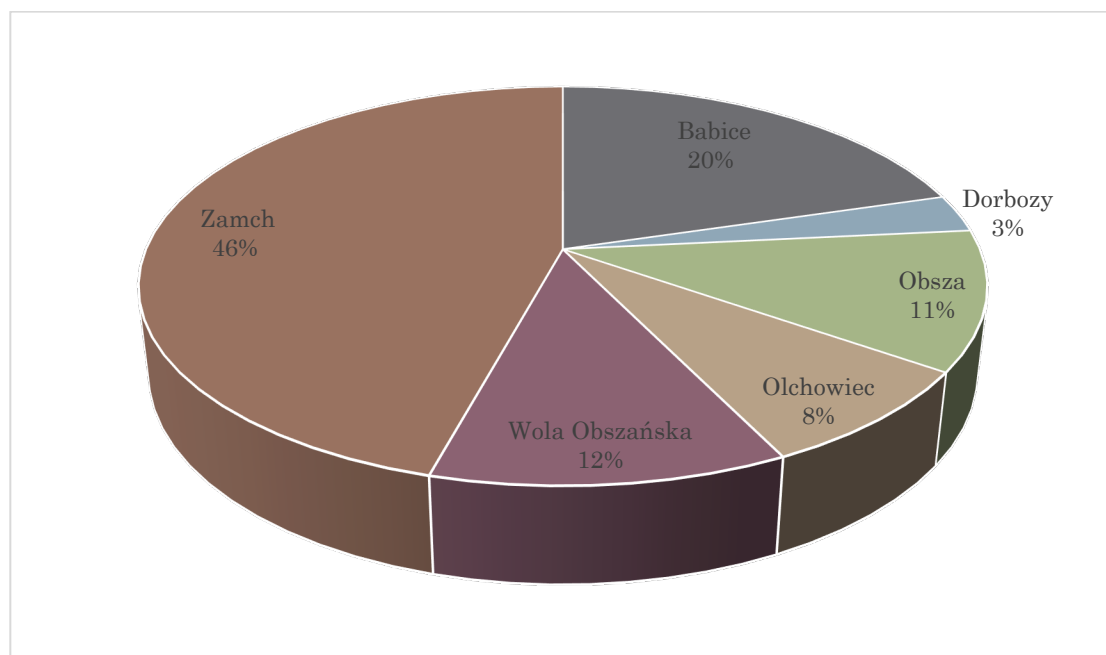
Źródło: <https://upload.wikimedia.org>

Tabela 1 Powierzchnia poszczególnych miejscowości Gminy Obsza

Lp.	Miejscowość	Obszar ha
1	Babice	2309,9483
2	Dorbozy	343,6243
3	Obsza	1276,3875
4	Olchowiec	912,4479
5	Wola Obszańska	1300,8660
6	Zamch	5183,1959
	RAZEM	11326,4699

Źródło: UG Obsza

Wykres 1 Powierzchnia miejscowości Gminy Obsza (%)

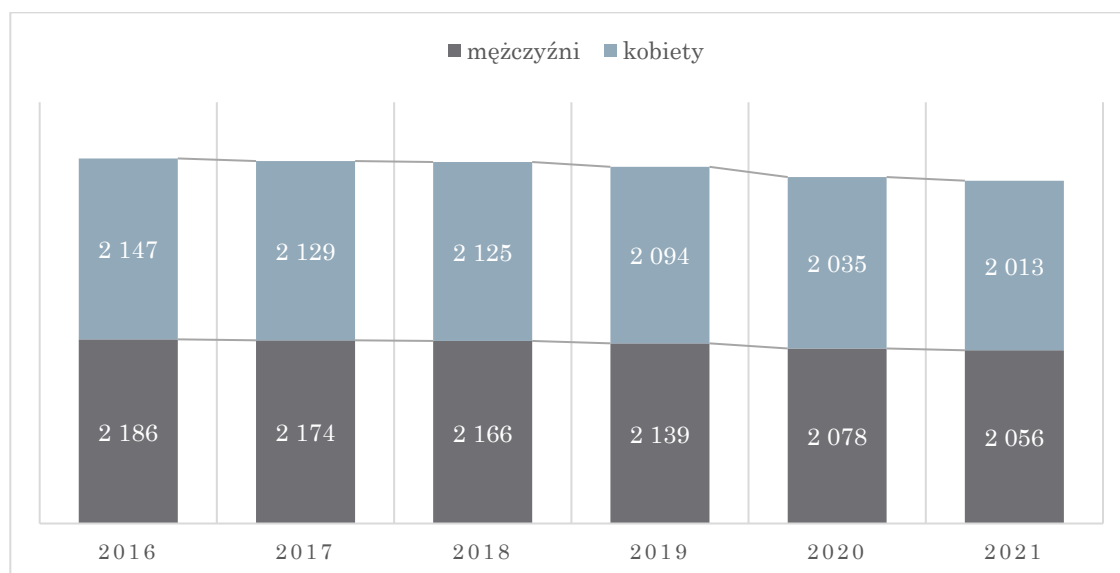
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Obsza

1.2. Demografia

Do podstawowych charakterystyk zbiorowości ludzkiej należą jej liczebność i rozmieszczenie. Liczba mieszkańców gminy systematycznie maleje z niewielkimi wahaniami.

Ogólnie w latach 2015 - 2021 liczba osób zamieszkujących gminę zmniejszyła się o 264 osoby.

Wykres 2 Liczba mieszkańców gminy w latach 2016 - 2021

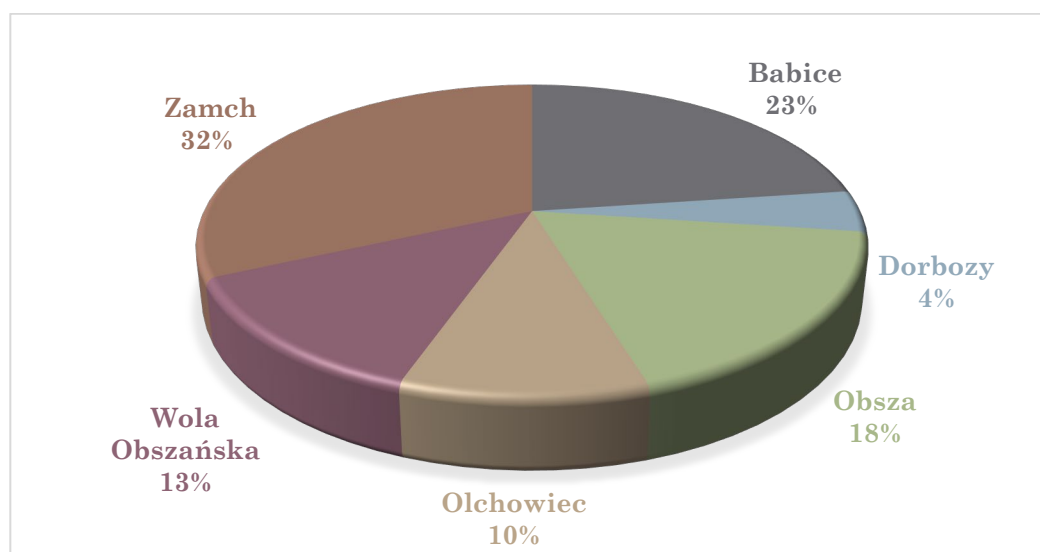
Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z UG Obsza

Tabela 2 Liczba mieszkańców wg miejscowości zameldowanych na pobyt stały – stan na 31.12.2021 r.

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały
1	Babice	947
2	Dorbozy	178
3	Obsza	751
4	Olchowiec	422
5	Wola Obszańska	532
6	Zamch	1317
	RAZEM	4147

Źródło: UG Obsza

Wykres 3 Liczba mieszkańców wg miejscowości w 2021

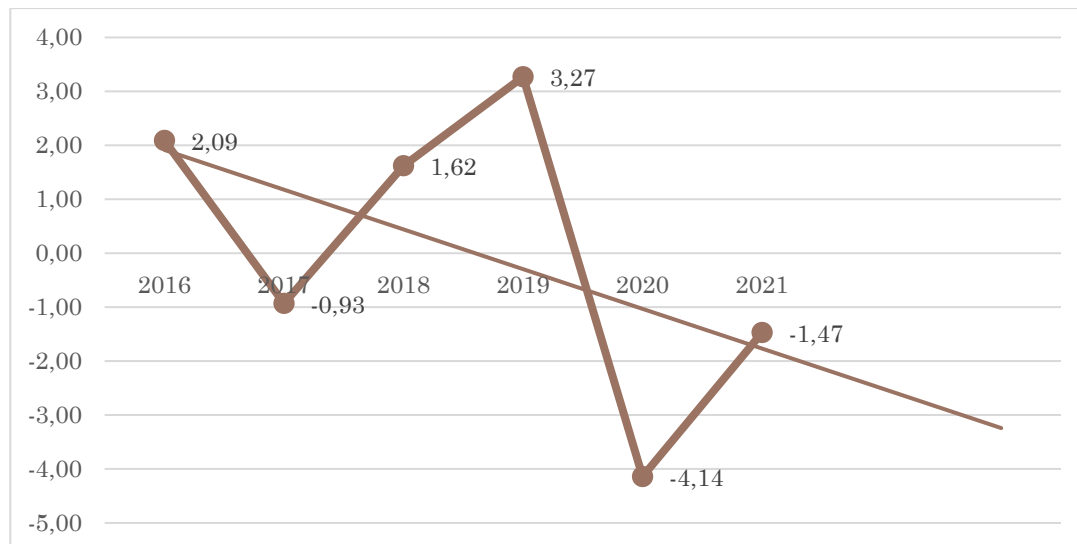

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Obsza

Struktura wieku mieszkańców i przyrost naturalny

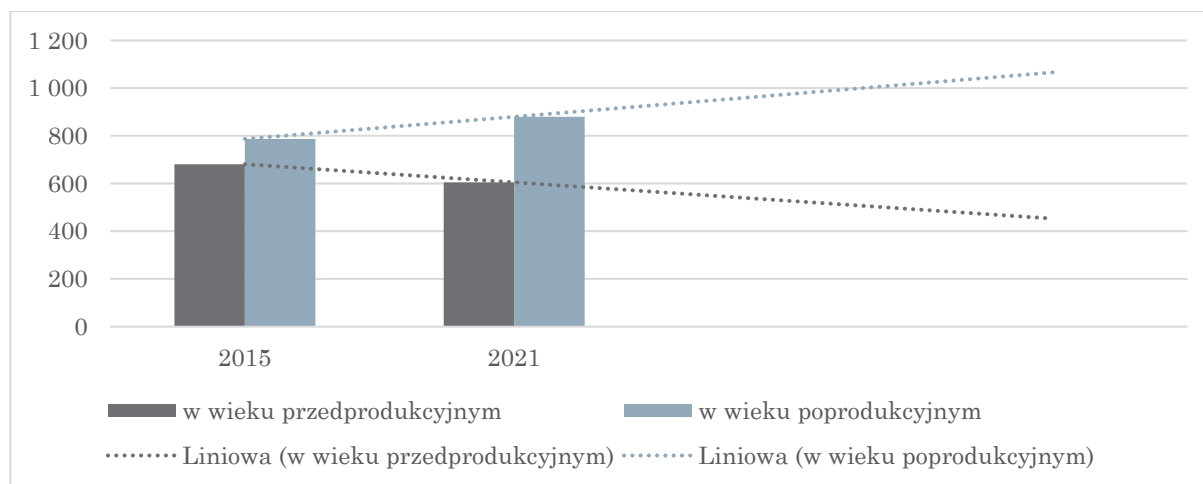
Szczegółowa analiza dotycząca struktury wieku mieszkańców pozwala na stwierdzenie, że sytuacja demograficzna w większości sołectw gminy stale pogarsza się. Dane dostarczone przez Urząd Gminy wskazują, na **ujemny przyrost naturalny. Bezpośrednią przyczyną jest malejąca liczba urodzeń.**

Wykres 4 3 Współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 osób

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Wykres 5 Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w Gminie Obsza w roku 2015 oraz 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

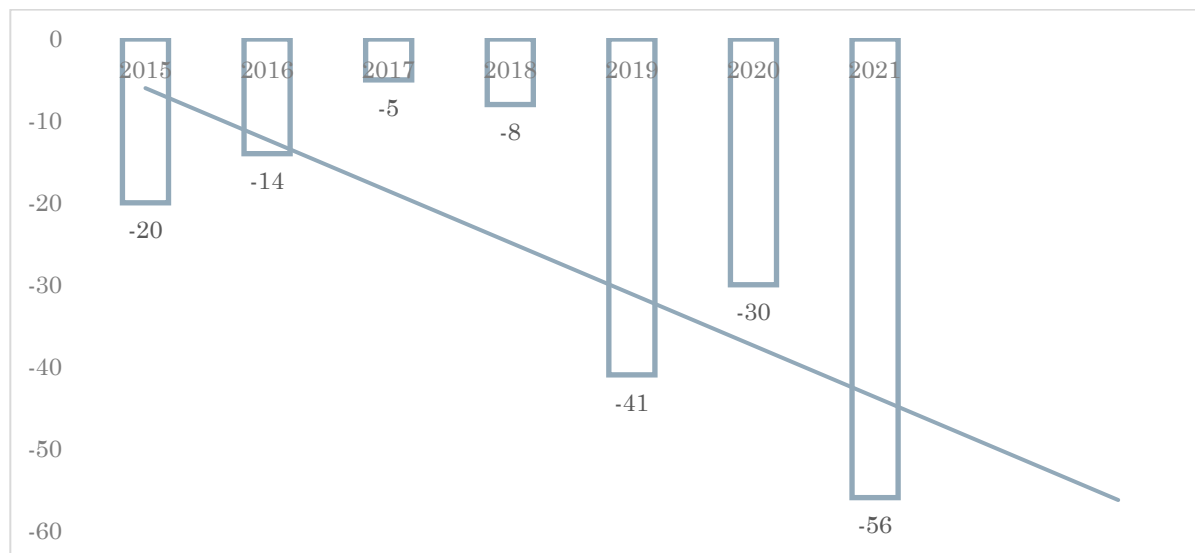
Migracje ludności

Sytuacja demograficzna w gminie kształtowana jest również przez migracje. Saldo migracji jako różnica między liczbą zameldowań a wymeldowań pokazuje ruch mieszkańców zarówno w kraju jak i za granicę.

Migracje ludności są podstawowym elementem i formą mobilności przestrzennej. Oznaczają one przemieszczenia terytorialne związane ze względnie trwałą zmianą miejsca zamieszkania i są postrzegane jako komponent, obok rozrodczości i umieralności, zmian demograficznych.

W omawianym okresie (2015-2021) Gmina Obsza notuje stałe wysokie ujemne saldo migracji wewnętrznej. Saldo migracji w gminie na koniec 2021 r. wynosiło minus 56 tj. (liczba osób zameldowanych w stosunku do wymeldowanych).

Tabela 4 Saldo migracji wewnętrznych w Gminie Obsza w latach 2015-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

1.3. Edukacja

W gminie funkcjonuje 4 szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa im. Prymasa Tysiąclecia Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Babicach.
- Szkoła Podstawowa w Obszy.
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Olchowcu.
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zamchu oraz
- Gminne Przedszkole w Woli Obszańskiej

Szkoła Podstawowa w Babicach liczy 89 uczniów. Jest szkołą ośmioklasową z oddziałami przedszkolnymi. Posiada dobre warunki lokalowe, sala gimnastyczna jest skromna, małych wymiarów, boisko wielofunkcyjne oraz plac zabaw dla dzieci.

Szkoła Podstawowa w Obszy liczy 145 uczniów. Jest szkołą ośmioklasową z oddziałami przedszkolnymi. Posiada dobre warunki lokalowe, które uległy poprawie po całkowitym wygaszeniu gimnazjum. Posiada salę gimnastyczną, boisko wielofunkcyjne, boisko do piłki nożnej „Orlik” i plac zabaw.

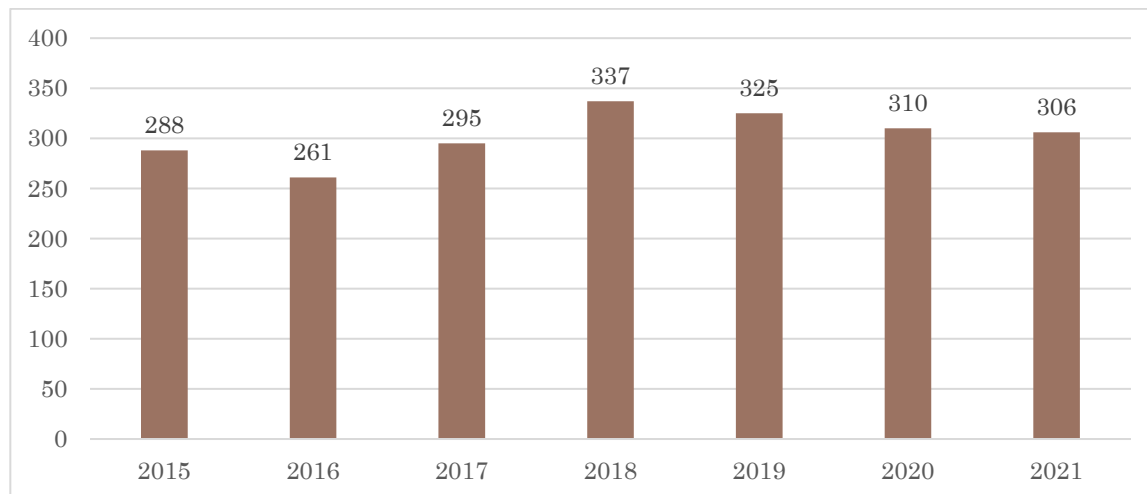
Szkoła Podstawowa w Olchowcu liczy 30 uczniów. Jest szkołą trzyklasową z oddziałami przedszkolnymi. Warunki lokalowe są dobre. Występująca tu sala gimnastyczna jest skromna, małych wymiarów- adoptowana sala po sali lekcyjnej. Posiada plac zabaw dla dzieci.

Szkoła Podstawowa w Zamchu liczy 90 uczniów. Jest szkołą ośmioklasową z oddziałami przedszkolnymi. Warunki lokalowe są bardzo dobre. Posiada salę gimnastyczną, boisko wielofunkcyjne oraz plac zabaw dla dzieci.

Gminne Przedszkole w Woli Obszańskiej, do którego uczęszcza 62 dzieci. Warunki lokalowe są dobre. Posiada miejsce zabaw oraz plac zabaw dla dzieci.

Liczba uczniów szkół podstawowych w Gminie Obsza waha się od 2015 roku z tendencją spadkową. W porównaniu z rokiem 2018, w 2021 liczba ta spadła o 31 uczniów.

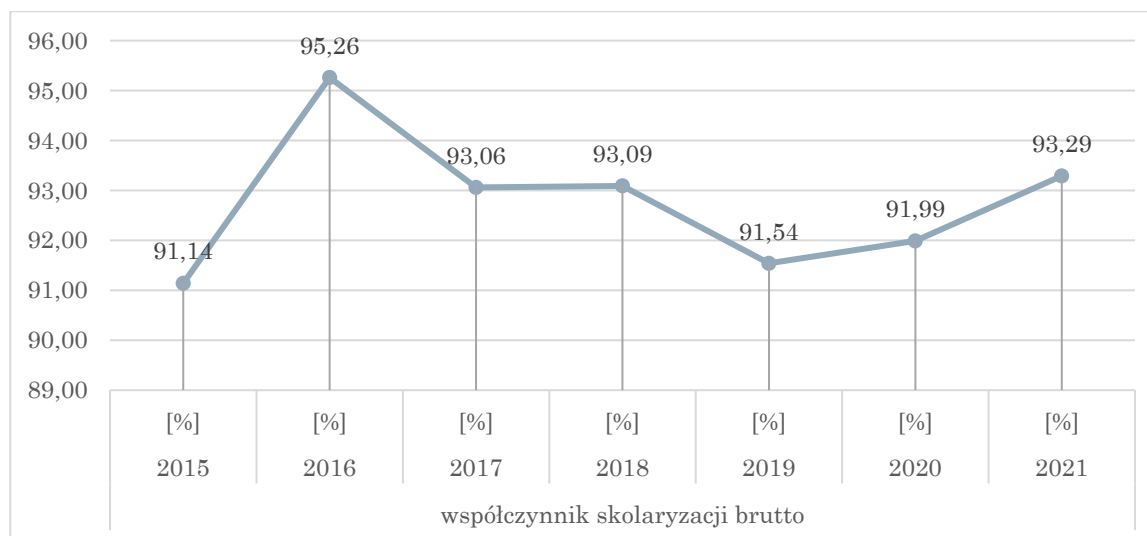
Wykres 6 Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych w Gminie Obsza w latach 2015 -2021

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z GUS

Współczynnik skolaryzacji brutto w gminie wynosił w roku 2021 93,29%. Od roku 2019 odnotowuje się jego stopniowy wzrost.

Wykres 7 Współczynnik solaryzacji brutto w Gminie Obsza w latach 2015-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

1.3.2. Poziom nauczania w szkołach podstawowych

Tabela 5 Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty 2022 dla poszczególnych szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Obsza

Nazwa szkoły	Język polski		Matematyka		Język angielski	
	liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)
SZKOŁA PODSTAWOWA W OBSZY	30	67	30	60	30	64
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA PAWŁA II W ZAMCHU	8	74	8	69	8	74
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. PRYMASA TYSIĄCLECIA KS. KARD. STEFANA WYSZYŃSKIEGO W BABICACH	20	55	20	47	20	64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Obsza

1.4. Zabytki i kultura

1.4.1. Zabytki kultury

W zakresie ochrony krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków na obszarze Gminy Obsza znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków Województwa Lubelskiego:

- **Obsza:**
 - Kościół parafialny (dawniej cerkiew gr. – kat.) murowany z lat 1858-60,
 - Dzwonnica murowana z roku 1860,
 - Cmentarz przykościelny z drzewostanem z 2 poł. XIX w.
- **Zamch:**
 - Kościół parafialny (dawniej cerkiew gr. – kat.) murowany z lat 1842-43,
 - Dzwonnica murowana z roku 1842,
 - 5 pomników nagrobnych, kamiennych z XIX w.,
 - Cmentarz przykościelny z drzewostanem z XIX w.,
 - Zamch tzw. „Zamczysko” z XIV w.

Do ewidencji dóbr kultury wpisano następujące obiekty znajdujące się na terenie gminy Obsza:

- **Babice:**
 - Kościół fil. (ob. Cerkiew prawosławna) mur. z l. 80 XIX w.,
 - Cmentarz przykościelny z drzewostanem z XIX w.,
 - Szkoła, drewniana z 1930 r.,
 - 9 budynków mieszkalnych, drewnianych od k. XIX w. do 1934 r.,
 - Cmentarz par., grzebalny, czynny z pocz. XX w.,
 - Cmentarz prawosławny, nieczynny z pocz. XX w.
- **Dorbozy:**
 - 2 budynki mieszkalne, drewniane (ok. 1930 i 1932 r.).

- **Obsza:**
 - Strażnica graniczna, drewniana z pocz. XX w.,
 - Posterunek graniczny (ob. dom nr 38), drewn. z pocz. XX w.,
 - 2 budynki mieszkalne, drewniane z 1936 i 1938 r.,
 - Młyn motorowy, drewniany z pocz. XX w.,
 - Cmentarz par., grzebalny, czynny z pocz. XIX w.,
 - Cmentarz prawosławny, nieczynny z XIX w.
- **Olchowiec:**
 - Kaplica murowana z pocz. XX w.,
 - Zagroda nr 37 (dom, stodoła) z 1933 roku,
 - 3 budynki mieszkalne, drewniane (od ok. 1925 do 1933 r.),
 - Kuźnia drewniana z pocz. XX w.
- **Wola Obszańska:**
 - Kaplica drewniana z pocz. XX w.,
 - Figura z krzyżem, kam. z 1905 roku,
 - 4 budynki mieszkalne, drewniane (od XIX/XX w. do 1925 r.),
 - Kuźnia (NR 135) drewniana ok. 1930 r.
- **Zamch:**
 - Zagroda nr 128 (dom, obora, stod.) drewn., z 1920 r.,
 - 6 budynków mieszkalnych, drewnianych (od ok. 1925 do 1932 r.),
 - Kuźnia nr 261, drewn., ok. 1939 r.,
 - Cmentarz par., grzebalny, czynny z XIX w.

1.4.2. Działalność kulturalna

Gminny Ośrodek Kultury w Obszy, jest instytucją kultury działającą na terenie gminy wiejskiej Obsza. Realizuje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury.

W strukturach GOK działa **Gminna Biblioteka Publiczna**, a współpraca ze szkołami Gminy Obsza przynosi dobre efekty upowszechniania kultury wśród dzieci i młodzieży.

Podstawowym celem działania Gminnego Ośrodka Kultury w Obszy jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspakajającej potrzeby kulturalne mieszkańców gminy, poprzez organizowanie i stymulowanie życia kulturalnego.

Przejawia się to m.in. w zajęciach artystycznych prowadzonych dla wszystkich grup wiekowych oraz we współpracy z lokalnymi artystami oraz organizacjami pozarządowymi. Ważnym elementem działalności GOKu jest nacisk kładziony na promowanie kultury ludowej, charakterystycznej dla "wsi biłgorajskiej", wyrażanej w strojach, gwarze, typowych melodiach pieśni obrzędowych oraz tradycjach związanych z życiem na wsi. Organizacja imprez kulturalnych to dominująca forma działalności GOK.

W każdej miejscowości Gminy Obsza działają **Koła Gospodyń Wiejskich**. Są one jedną z podstawowych grup szerzących kulturę, kładąc duży nacisk na zachowanie rdzennych tradycji i obrzędów. Spośród każdego z kół wyodrębniły się zespoły śpiewacze, które występują podczas różnego rodzaju uroczystości tj. dożynki, koncerty kolęd, czy spotkania z kulturą. Podczas swych występów śpiewają m. in. stare, tradycyjne piosenki, przypominając dawne teksty i melodie.

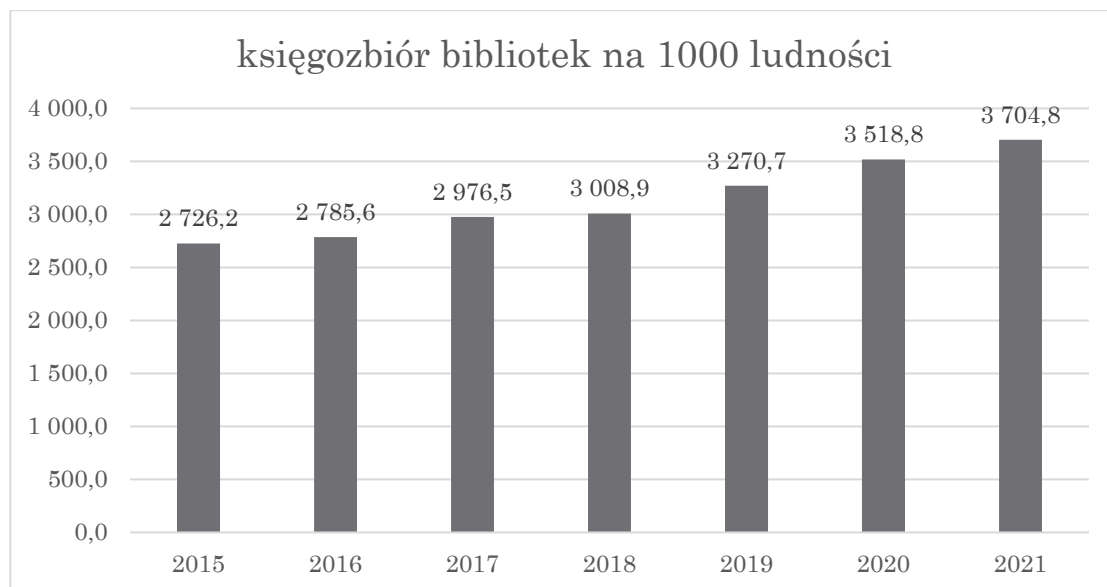
Koła Gospodyń Wiejskich z gminy Obsza:

- "Zamszanki" z Zamchu,
- "Obszanki" z Obszy,

- "Wolanki" z Woli Obszańskiej,
- "Babiczanki" z Babic,
- "Dorbozianki" z Dorboz,
- "Olchowczanki" z Olchowca

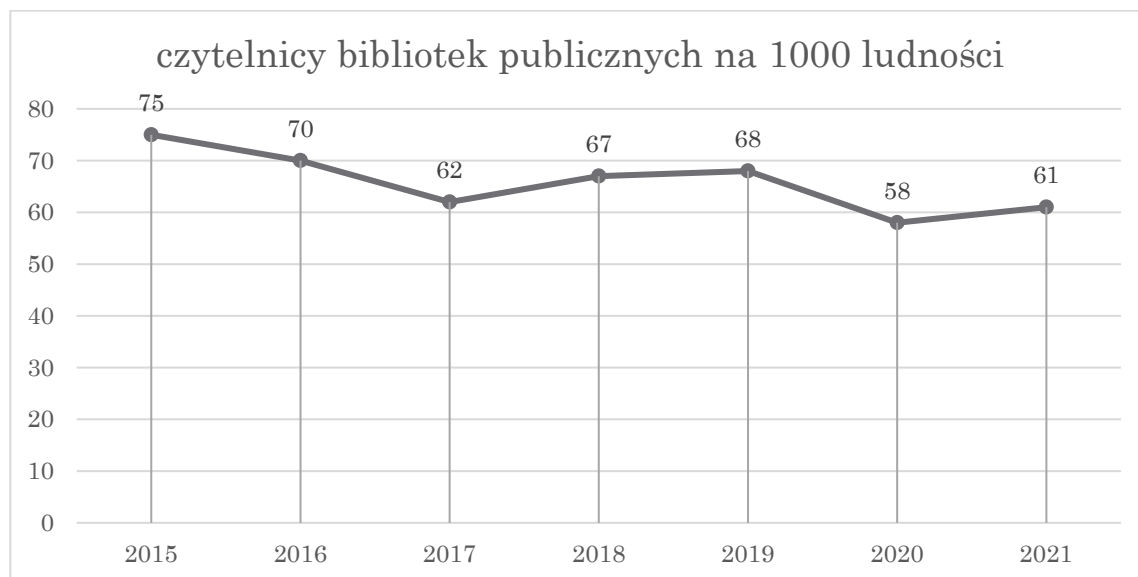
Działalność biblioteczna:

Wykres 8 Księgozbiór w bibliotekach na terenie Gminy Obsza

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Wykres 9 Wskaźniki czytelnictwa na terenie Gminy Obsza

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

1.5 Sport i rekreacja

W Gminie Obsza funkcjonują dwa kluby piłkarskie LZS PIAST Babice oraz GKS Błękitni Obsza.

Przy budynku szkoły w Obszy znajduje się wielofunkcyjny stadion z pełnowymiarową płytą do rozgrywania meczów piłki nożnej, bieżnią i skocznia do skoków w dal. W północnej części jest też niezadaszona trybuna z krzesłkami dla kibiców. Na tym obiekcie rozgrywa swoje mecze drużyna GKS Błękitni Obsza.

Od marca 2011 r. w pełni funkcjonuje Orlik, na którym grają zarówno dzieci jak i dorośli, a drużyna Piasta może odbywać regularne treningi. Ponadto w gminie znajdują się dwie sale gimnastyczne. Funkcjonują one przy szkołach w Zamachu u Obszy.

Z obiektów przyszkolnych korzystają przede wszystkim uczniowie szkół w ramach lekcji wychowania fizycznego.

1.6. Turystyka

Przez Gminę Obsza przebiega powiatowy szlak rowerowy doliny Tanwi i Wirowej o długości 27 kilometrów. Jego trasa prowadzi od Obszy przez Zamch, Borowe Młyny, Borowiec, Olchowiec i Dorbozy ponownie do Obszy. Przez fragment gminy wzdłuż Tanwi przechodzi znakowany na czarno szlak pieszy Walk Partyzanckich, wiodący od Bidaczowa Starego do Tomaszowa Lubelskiego. Na rzece Tanew organizowane są spływy kajakowe, można również skorzystać z jazdy konnej.

1.7. Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Obsza funkcjonuje niepubliczny system opieki zdrowotnej. Porad medycznych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej udziela:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Obszy - Obsza 29a, 23-413 Obsza.

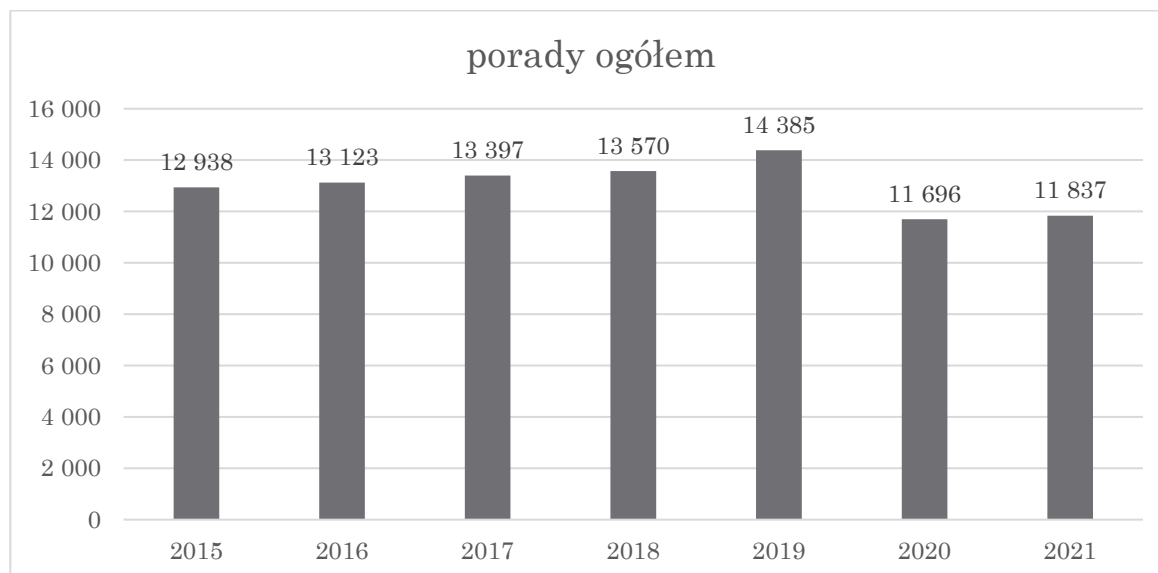
Ponadto w Obszy znajduje się Reh-Med. Gabinet Fizjoterapii (Obsza 2B, 23-413 Obsza) oferujący podstawowy zakres zabiegów fizjoterapeutycznych.

Na terenie gminy funkcjonuje również apteka. W ramach Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej dostępne są dla pacjentów:

- Gabinet zabiegowy,
- Punkt szczepień.

Porad medycznych udziela personel medyczny stanowiący: lekarz rodzinny pediatra, lekarz rodzinny. Ogólne usługi stomatologiczne świadczone są przez Prywatny Gabinet Stomatologiczny. W 2021 roku mieszkańcom całej gminy udzielono 11 837 porad lekarskich.

Wykres 10 Porady lekarskie ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

1.8. Wykluczenie społeczne

Pomoc społeczna

Pomocą społeczną administruje **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obszy**.

Podstawowym zadaniem ośrodka jest pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać samodzielnie.

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do świadczeń z pomocy społecznej przyznawanymi przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie lubelskim są niezmiennie od kilku lat: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność.

Przyczyny korzystania z pomocy społecznej pozostają takie same, warto jednak zauważyć, że w okresie ostatnich lat zmniejsza się ranga i znaczenia niemal każdego z problemów społecznych kwalifikujących się do uzyskania pomocy z OPS. Konieczne jest nieustanne monitorowanie skali problemów społecznych i odpowiednie dobieranie instrumentów służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu w stosunku do aktualnych problemów. Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej wymaga oprócz spełnienia kryterium dochodowego, wystąpienia innych przesłanek. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej podają jeszcze inne powody wystąpienia z wnioskiem o pomoc.

Tabela 6 Liczba ludności korzystająca z GOPS w poszczególnych miejscowościach Gminy Obsza

Lp.	Miejscowość	Liczba osób korzystających z GOPS
1	Babice	
2	Dorbozy	
3	Obsza	
4	Olchowiec	

5	Wola Obszańska	34
6	Zamch	10
	RAZEM	148

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Obsza

Na terenie Gminy Obsza nie ma infrastruktury społecznej tj. chociażby mieszkań komunalnych, dziennych domów pomocy czy placówek opiekuńczo-wychowawczych. Mieszkańcy wymagający takiego wsparcia kierowani są i umieszczani w instytucjach na terenie powiatu bądź województwa. W gminie zauważalna jest potrzeba objęcia wsparciem osób starszych, schorowanych i wymagających pomocy w zaspokajaniu podstawowych codziennych potrzeb życiowych.

1.9. Kapitał społeczny, działalność organizacji pozarządowych

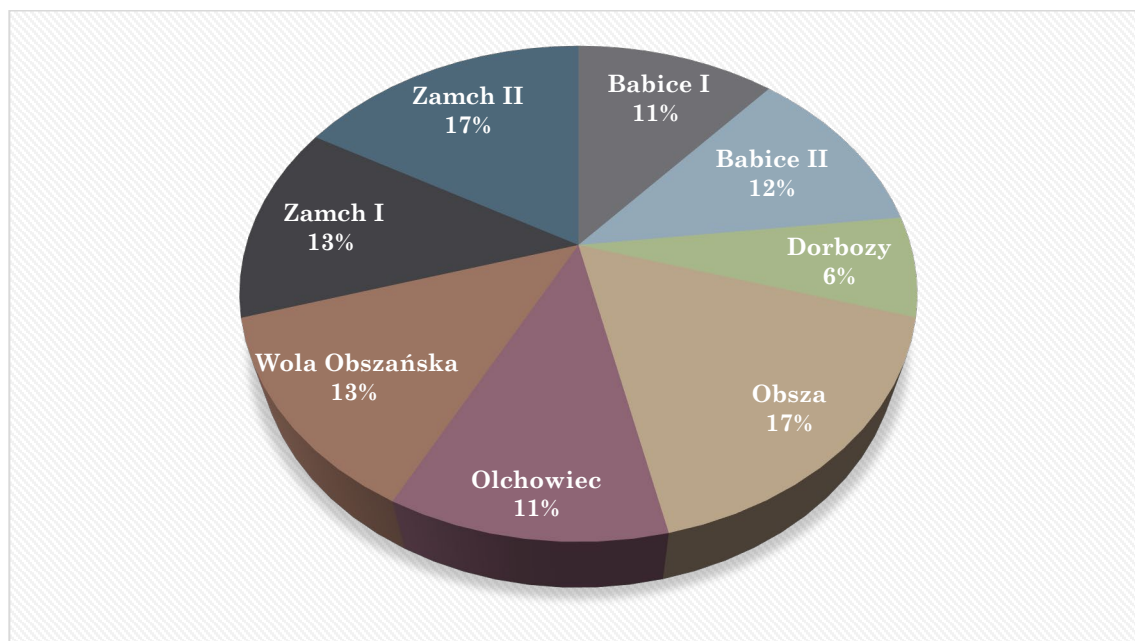
1.9.1. Fundusz sołecki

Tabela 7 Wydatki na fundusz sołecki w roku 2023 r.

Sołectwo	Kwota [zł]
Babice I	34 128,30
Babice II	34 794,47
Dorbozy	19 421,36
Obsza	50 218,83
Olchowiec	33 257,16
Wola Obszańska	37 920,34
Zamch I	38 484,02
Zamch II	49 911,36

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Obsza

Wykres 11 Wydatki na fundusz sołecki w roku 2023 wg sołectw [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Obsza

1.9.2. Organizacje pozarządowe

Tabela 8 Główne organizacje społeczne działające na terenie Gminy Obsza

„Stowarzyszenie Przyjazna Wola”.
„Stowarzyszenie Piłkarskie PIAST Babice”.
„Gminny Klub Sportowy Błękitni Obsza”.
„Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym Krok za Krokiem”.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Obsza

Tabela 9 Liczba NGOs w podziale na miejscowości w 2021 roku

Lp.	Miejscowość	Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na terenie miejscowości
1	Babice	2
2	Dorbozy	1
3	Obsza	2
4	Olchowiec	1
5	Wola Obszańska	2
6	Zamch	3
	RAZEM	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Obsza

1.10. Przedsiębiorczość

W Gminie Obsza w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 235 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 183 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność

gospodarczą. W 2021 roku zarejestrowano 27 nowych podmiotów, a 7 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

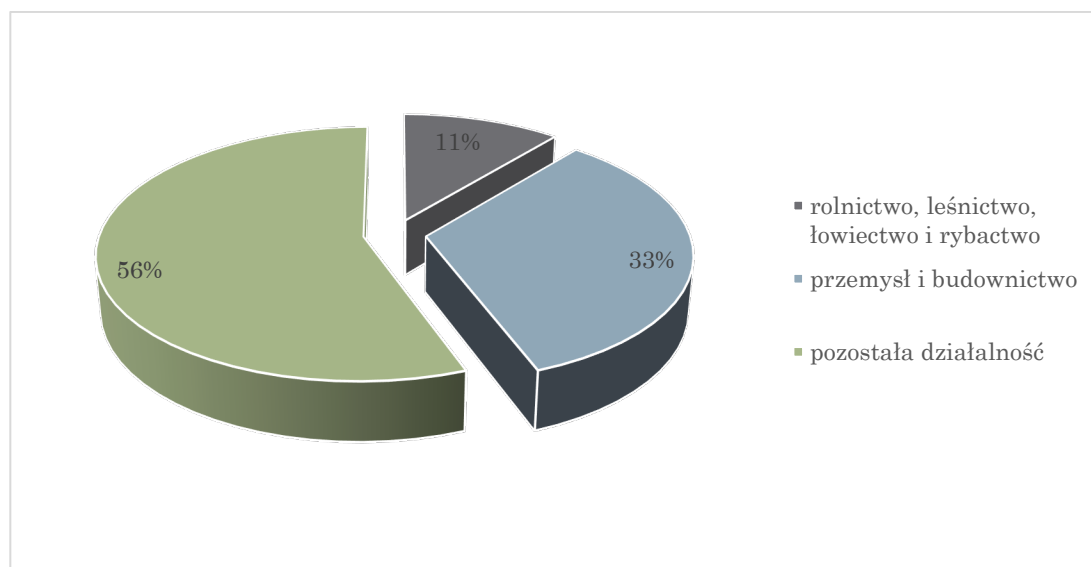
Na przestrzeni lat 2009-2021 najwięcej (37) podmiotów zarejestrowano w roku 2020, a najmniej (7) w roku 2014. W tym samym okresie najwięcej (10) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2015 roku, najmniej (4) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2012 roku.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Obsza najwięcej (11) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością.

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (227) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 11,1% (26) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 33,2% (78) podmiotów, a 55,7% (131) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

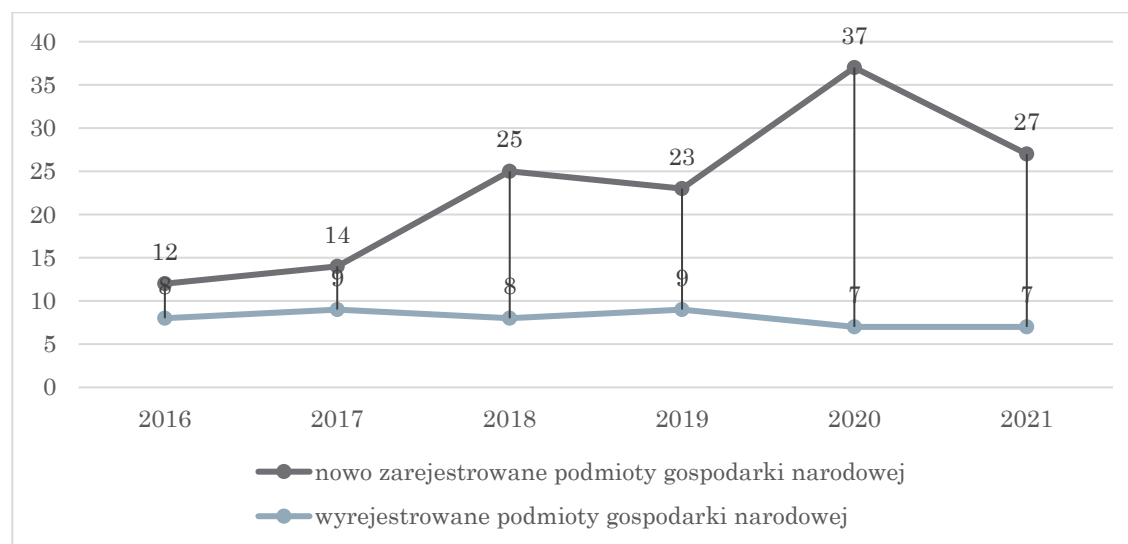
Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Obsza najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (34.4%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (27.9%).

Wykres 12 Udział procentowy podmiotów gospodarczych w Gminie Obsza w roku 2021 wg rodzajów działalności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS –Bank Danych Lokalnych

Wykres 13 Podmioty nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w rejestrze REGON w Gminie Obsza

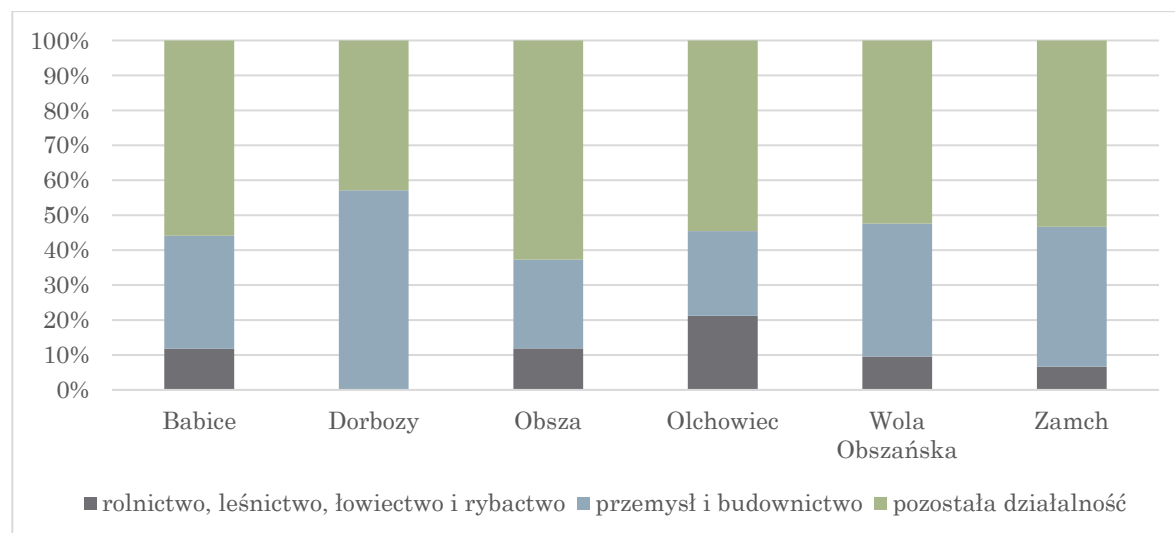
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Tabela 10 Liczba przedsiębiorstw działających w poszczególnych miejscowościach Gminy Obsza

Lp.	Miejscowość	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 r.
1	Babice	34
2	Dorbozy	7
3	Obsza	59
4	Olchowiec	33
5	Wola Obszańska	42
6	Zamch	60
	RAZEM	235

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 14 Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD w poszczególnych miejscowościach Gminy Obsza w roku 2021

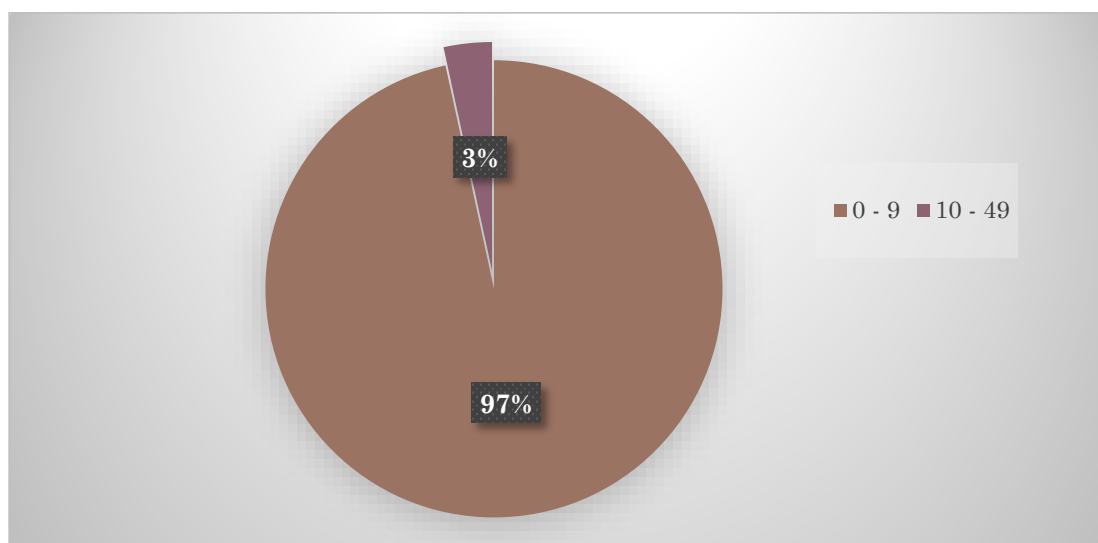
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Struktura podmiotów gospodarczych

W Gminie Obsza działają w przede wszystkim mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób – stanowiły one na koniec 2021 roku 97% wszystkich firm.

Firmy zatrudniające od 10 do 49 osób stanowiły 3%. Na terenie gminy nie funkcjonuje żadna firma zatrudniająca powyżej 50 pracowników. Struktura podmiotów gospodarczych w Gminie Obsza według kryterium liczby pracowników odbiega od uwarunkowań zarówno powiatowych, jak i wojewódzkich oraz ogólnopolskich.

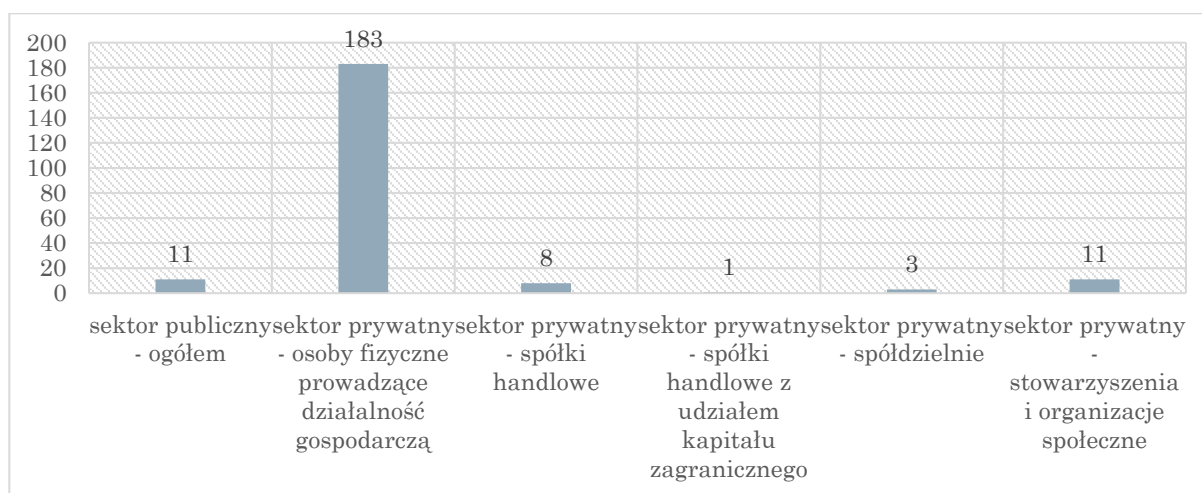
Wykres 15 Podmioty gospodarcze w Gminie Obsza klasyfikowane w 2021 roku według kryterium liczby pracujących

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Wśród form prawnych firm działających w Gminie Obsza zdecydowanie dominują podstawowe w postaci jednoosobowych działalności gospodarczych.

Wykres 16 Podmioty gospodarcze w Gminie Obsza w 2021 roku wg sektorów własnościowych

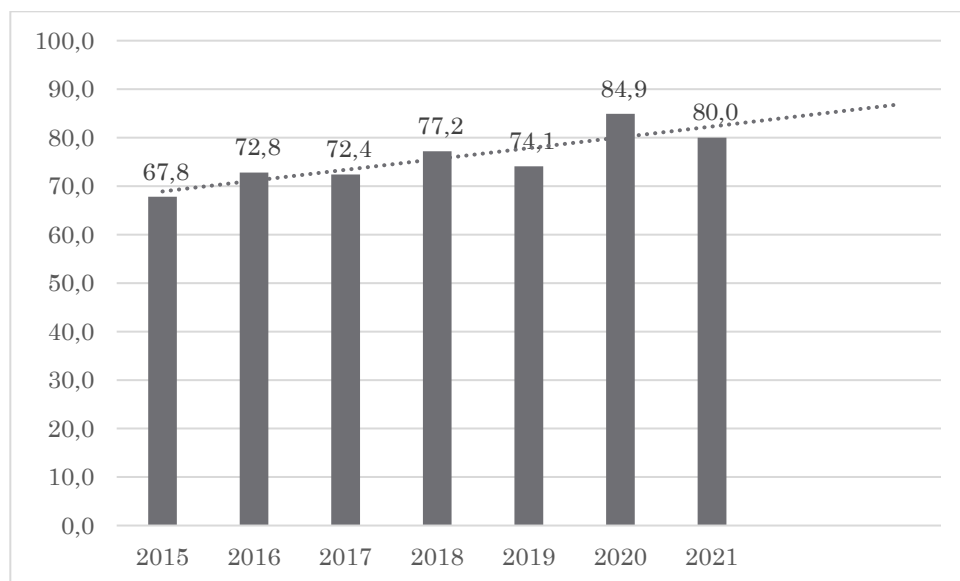

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

1.11. Rynek pracy i bezrobocie

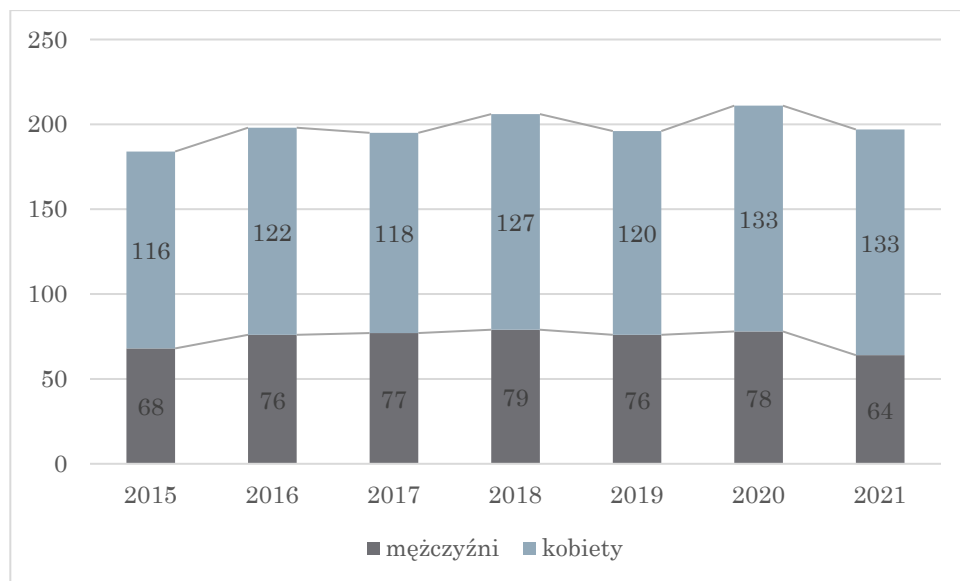
Zatrudnienie:

Wykres 17 Liczba osób pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Obsza w latach 2015-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

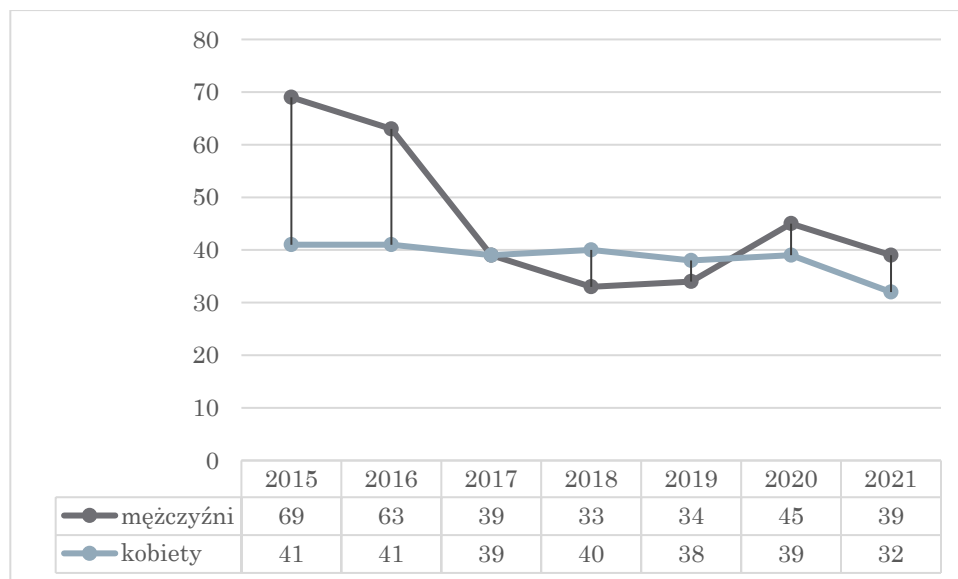
Wykres 18 Liczba osób pracujących w Gminie Obsza w podziale na płeć w latach 2015-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Bezrobocie:

Wykres 19 Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Obsza w latach 2015-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Tabela 11 Liczba osób w podziale na poszczególne miejscowości w roku 2021

Lp.	Miejscowość	Liczba bezrobotnych	Liczba długotrwale bezrobotnych
1	Babice	15	
2	Dorbozy	2	
3	Obsza	21	
4	Olchowiec	5	
5	Wola Obszańska	9	
6	Zamch	25	
	RAZEM	77	

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z PUP w Biłgoraju

1.12. Sektor rolniczy

Gmina Obsza jest gminą typowo rolniczą, w której rolnictwo i działalność z nim powiązana posiadają dominujące znaczenie dla funkcjonowania sfery gospodarczej i społecznej oraz dla warunków życia mieszkańców.

Tabela 12 Użytkowanie gruntów w Gminie Obsza

grunty ogółem	użytki rolne ogółem	użytki rolne w dobrej kulturze	pod zasiewami	grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	uprawy trwałe	łąki trwałe	pastwiska trwałe	pozostałe użytki rolne	las i grunty leśne	pozostałe grunty
2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020
[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
8 017,88	7 069,24	7 030,56	5 675,48	63,56	374,13	859,45	28,15	38,68	653,41	295,23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powszechny Spis Rolny 2020

Tabela 13 Powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem w Gminie Obsza w roku 2020

Powierzchnia gospodarstw w Gminie Obsza				
do 1 ha włącznie	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 15 ha	15 ha i więcej
5,81	972,59	2 820,61	1 300,50	2 918,37

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powszechny Spis Rolny 2020

Gospodarstwa rolne znajdujące się na terenie Gminy Obsza cechują się niskim poziomem specjalizacji i towarowości. Miejskowe rolnictwo jest w dużej mierze tradycyjne, ekstensywne, niewyspecjalizowane, oparte o mało efektywne gospodarstwa o niewysokim areale, dużym zróżnicowaniu upraw. W przypadku gospodarstw małych, rolnictwo w pierwszej kolejności służy zaspokajaniu bieżących potrzeb producentów rolnych i ich rodzin, dochody wypracowywane są z pozostającej rolnikom i niewykorzystanej do konsumpcji własnej nadwyżki.

Uwarunkowania agroklimatyczne, czyste ekologicznie tereny oraz tradycyjne, indywidualne rolnictwo z długimi tradycjami, predysponują obszar gminy do rozwoju rolnictwa ekologicznego.

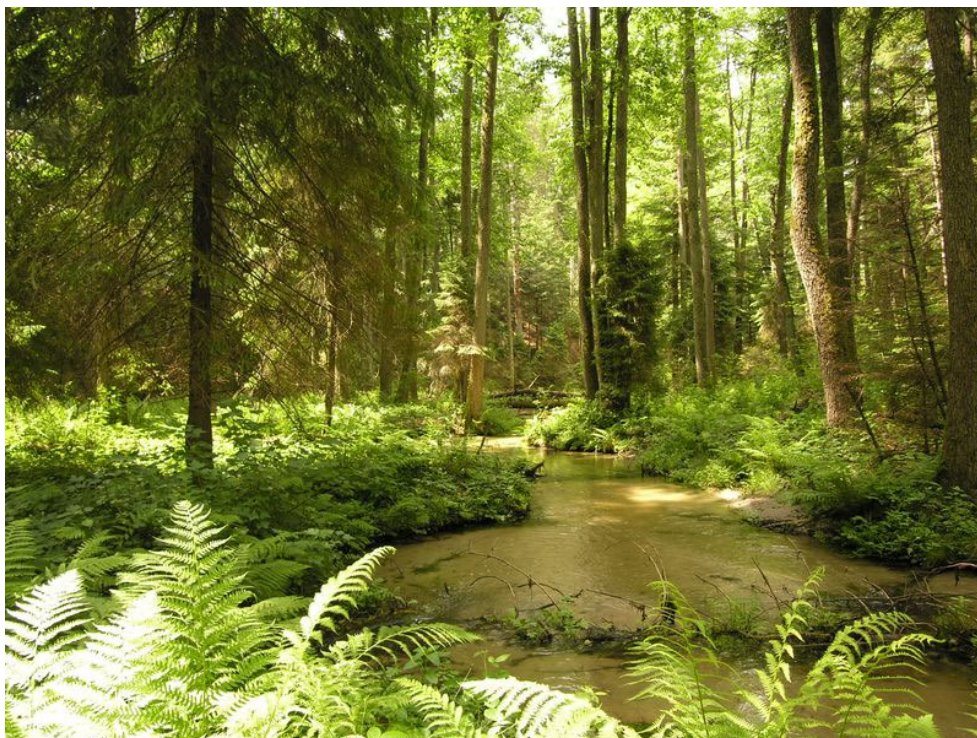
W Gminie Obsza istnieją korzystne warunki do rozwoju hodowli drobiu, bydła oraz trzody chlewnej. Duża grupa gospodarstw prowadzi wyspecjalizowaną produkcję, w tym przypadku jest to uprawa tytoniu.

1.13. Zasoby naturalne i ochrona środowiska

Lokalny system powiązań przyrodniczych Gminy Obsza jest uzupełnieniem obszarów objętych szczególnymi formami ochrony przyrody o znaczeniu regionalnym i krajowym. Strefę tą tworzą najbardziej aktywnie biologicznie ekosystemy wodne, leśne, łąkowe, połączone ze sobą w jeden spójny i ciągły przestrzennie układ.

Południowo – wschodnia część gminy znajduje się w granicach **Parku Krajobrazowego „Puszcza Solska”**.

Na terenie gminy znajdują się: obszary węzłów ekologicznych o znaczeniu krajowym Park Krajobrazowy i jego otulina oraz Lasy sieniawskie, strefa ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych w Olchowcu i Dorbozach, granica projektowanego Transgranicznego Obszaru Chronionego „Roztocze”, granica strefy ochrony uzdrowiskowej potencjalnego uzdrowiska w Osuchach, obszary należące do sieci ekologicznej Natura 2000.

Fot. Park Krajobrazowy „Puszcza Solska”

1.14. Energetyka

1.14.1. Zaopatrzenie w gaz

Powiat biłgorajski zaopatrywany jest w gaz ziemny wysokiego ciśnienia z krajowego systemu gazowniczego poprzez gazociąg DN 150: Zaklików – Janów Lubelski – Biłgoraj oraz poprzez układ mniejszych, lokalnych odgałęzień do stacji redukcyjno – pomiarowych. Obecnie, obszar Gminy Obsza praktycznie nie jest zgazyfikowany.

1.14.2. Gospodarka ciepła

Na obszarze Gminy Obsza nie funkcjonuje typowy scentralizowany system zaopatrzenia w ciepło (nie istnieją zakłady produkujące ciepło oraz jednostki zajmujące się dystrybucją ciepła), występuje tylko kilka kotłowni lokalnych zasilających w ciepło obiekty o większej kubaturze.

Dominujący typ zabudowy, charakterystyczny dla większości gmin wiejskich w kraju, tj. przewaga rozproszonych siedisk jednorodzinnych, zagrodowych, a tym samym niska

gęstość cieplna ze względów technicznych uniemożliwia wprowadzenie systemów ciepłowniczych, a z ekonomicznego punktu widzenia wykluczają zasadność ich istnienia.

1.14.3. Energia odnawialna

Energia z biogazu i biomasy:

Gmina Obsza jest obszarem typowo rolniczym oraz leśnym, dlatego produkcja ta stanowi potencjalne źródło energetycznego wykorzystania w instalacjach OZE.

Gmina Obsza z racji swojego charakteru gospodarczego i środowiskowego jest idealnym miejscem produkcji energii z biomasy.

Energia wiatrowa:

Potencjał rozwoju energetyki wiatrowej dla Gminy Obsza należy określić jako średnio korzystny.

Energia słoneczna:

Ze względu na potencjalną energię użyteczną prawie całe województwo lubelskie (obszar R II) znajduje się w rejonie, gdzie roczne sumy promieniowania słonecznego kształtują się na poziomie 950-1 020 kWh/m². Obszar ten, jest zatem uznawany w Polsce za uprzywilejowany (o najlepszych warunkach do wykorzystania energii słonecznej).

1.15. Gospodarka wodno – ściekowa

Zarządcą gminnej sieci wodociągowej jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Obszy.

W roku 2021 długość sieci wodociągowej rozdzielczej na terenie gminy wynosiła 47,5 km. Wodociąg grupowy zaopatruje w wodę wszystkie sołectwa na terenie Gminy Obsza, co daje 100 % zwodociągowania gminy.

W roku tym z instalacji wodociągowej korzystało 4 165 osoby, co stanowi 100% ogółu mieszkańców gminy. Gmina Obsza posiada Stację Uzdatniania Wody, zaopatrującą w wodę pitną dla potrzeb wodociągu grupowego - Stacja Babice – Dorbozy. Na terenie gminy znajduje się 1045 czynnych przyłączy sieci wodociągowej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.

Tabela 14 Długość czynnej sieci wodociągowej oraz liczba przyłączy

długość czynnej sieci rozdzielczej					
2016	2017	2018	2019	2020	2021
[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
47,5	47,5	47,5	47,5	47,5	47,5
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania					
2016	2017	2018	2019	2020	2021
[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]
1 021	1 038	1 037	1 039	1 039	1 045

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym w 2021 roku wyniosła 205,9 dm³, a zużycie wody na jednego mieszkańca 49,3 m³.

Tabela 15 Wskaźniki dla sieci wodociągowej

zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca					
2016	2017	2018	2019	2020	2021
[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]
37,2	37,0	31,9	32,0	41,8	49,3
ludność korzystająca z sieci wodociągowej					
2016	2017	2018	2019	2020	2021
[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
4 332	4 302	4 290	4 232	4 213	4 165

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W Gminie Obsza dostęp do kanalizacji mają mieszkańcy wszystkich miejscowości, poza nielicznymi gospodarstwami w zabudowie kolonijnej. W gminie funkcjonuje zmodernizowana oczyszczalnia ścieków w Zamchu.

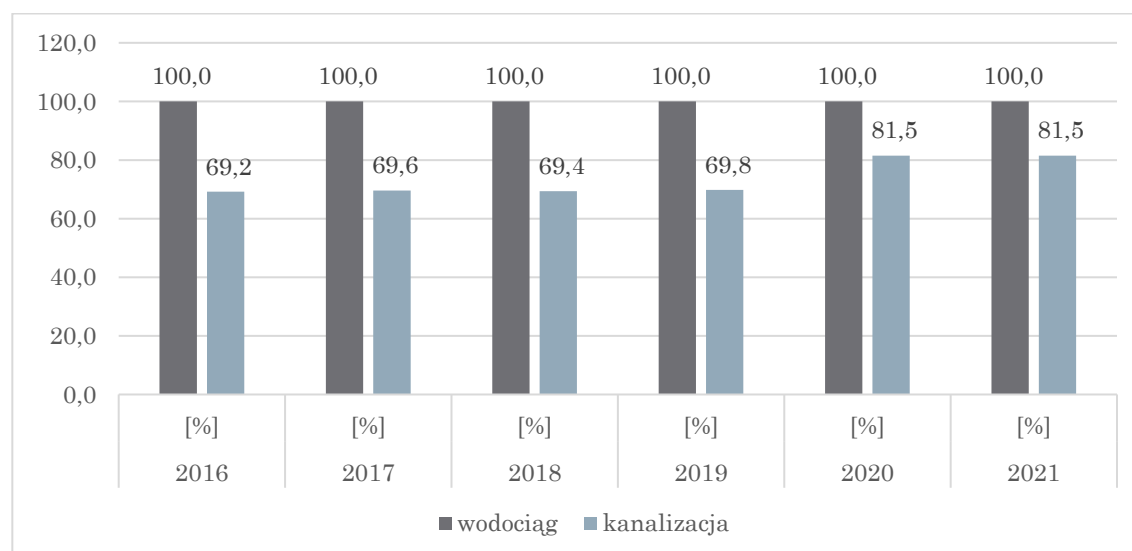
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na początek 2021 r. wynosiła 52,7 km. Dostęp do sieci kanalizacyjnej w gminie posiada 100 % gospodarstw domowych.

Tabela 16 Wskaźniki dla sieci kanalizacyjnej Gmina Obsza

długość czynnej sieci kanalizacyjnej					
2016	2017	2018	2019	2020	2021
[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
48,0	48,0	48,0	48,0	52,7	52,7
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania					
2016	2017	2018	2019	2020	2021
[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]
607	620	613	625	1 034	1 034
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej					
2016	2017	2018	2019	2020	2021
[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
3 000	2 996	2 980	2 955	3 433	3 394

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 20 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 17 Charakterystyka infrastruktury wodno - kanalizacyjnej na terenie poszczególnych sołectw/miejscowości Gminy Obsza

Lp.	Miejscowość	Obecność kanalizacji (TAK/NIE)	Obecność wodociągu (TAK/NIE)
1	Babice	TAK	TAK
2	Dorbozy	TAK	TAK
3	Obsza	TAK	TAK
4	Olchowiec	TAK	TAK
5	Wola Obszańska	TAK	TAK
6	Zamch	TAK	TAK

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z GUS, BDL

1.16. Polityka przestrzenna

Gmina Obsza posiada obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy dla całego obszaru oraz " „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Obsza” uchwalone Uchwałą nr XXXI/137/2001 Rady Gminy Obsza z dnia 28 grudnia 2001 r. z późn. zm.

Uchwały dot. planowania przestrzennego:

Wytyczne kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Obsza są zbieżne z wizją gminy ujętą w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego i Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, a także Strategii Rozwoju Gminy.

SRWL 2030

Gmina Obsza należy do gmin zagrożonych trwałą marginalizacją w orębie OSI Roztocze.

Cechy wiodące:

- wysoka lesistość, która w wielu gminach przekracza 50% powierzchni
- duży udział powierzchni obszarów objętych różnymi formami ochrony przyrody,
- uznany wysoki potencjał turystyczny, w tym wynikający z unikalnego w skali kraju krajobrazu naturalno- -kulturowego,
- złożona, wielofunkcyjna struktura przyrodnicza, stanowiąca o szczególnym znaczeniu obszaru w kształtowaniu powiązań ekologicznych
- wysoki poziom nasłonecznienia

Kierunki interwencji/tematyczne obszary wsparcia w kontekście realizacji celów SRWL:

Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych

Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej

Ochrona walorów środowiska

Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo- -kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu

Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Gmina Obsza należy do obszarów o utrudnionym dostępie do usług publicznych wyższego rzędu

Gmina Obsza leży w paśmie pasmo pogranicza kulturowego wyznaczone przez obiekty sakralne 3 religii

Gmina Obsza należy do obszarów o znaczeniu funkcjonalnym o znaczeniu ponadregionalnym: w wiejskich obszarach funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych, o znaczeniu regionalnym roztoczańsko – puszczańskiego obszaru funkcjonalnego, który obejmuje tereny południowej części województwa (Roztocze, kompleks Puszczy Solskiej i Lasów Janowskich, a także fragment Równiny Biłgorajskiej i Płaskowyż Tarnogrodzki) o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowo- kulturowych oraz dużej lesistości

Strategia Rozwoju Gminy Obsza na lata 2017-2022

Wizja :Gmina Obsza - atrakcyjna ekonomicznie dzięki nowoczesnemu i wyspecjalizowanemu rolnictwu oraz przedsiębiorczości mieszkańców, wykorzystująca swój naturalny potencjał przyrodniczy i kulturowy w celu rozwijania oferty turystycznej

Cele strategiczne:

1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZEZ ROZBUDOWĘ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ
2. REWITALIZACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH NA OBSZARZE GMINY
3. ZWIEKSZENIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

Charakterystyka istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej:

Naczelną rolę przy kształtowaniu systemu osadniczego gminy miał układ komunikacyjny.

W oparciu o ten układ następował rozwój osadnictwa w gminie.

Głównym ośrodkiem i najważniejszym elementem struktury przestrzennej jest ośrodek gminny - Obsza.

Na charakter zagospodarowania wsi znajdujących się na terenie gminy wpływ ma przede wszystkim dominująca funkcja, tj. produkcja rolnicza.

Sieć osadnicza gminy skupiona jest głównie przy ciągach komunikacyjnych w postaci pasm zabudowy.

Negatywnym skutkiem takiego typu zagospodarowania przestrzeni jest brak wyraźnych granic pomiędzy niektórymi miejscowościami. Rozciąganie zabudowy przy głównych ciągach komunikacyjnych wpływa niekorzystnie na jakość przestrzeni i uniemożliwia wyodrębnienie centrów miejscowości.

Drogi publiczne przechodzące przez tereny osadnicze są w większości obustronnie obudowane, co wpływa negatywnie na warunki aerosanitarnie i akustyczne miejscowości, utrudnia ruch i modernizację dróg, stwarza dla mieszkańców zagrożenie wypadkami drogowymi, jednakże jest to tradycyjny charakter wsi. Występująca na terenie zabudowa w większości stanowi zabudowę siedliskową. Uzupełniającą zabudowę stanowi mieszkalnictwo jednorodzinne.

1.17. Mieszkalnictwo

Tabela 18 Charakterystyka zasobów mieszkaniowych Gminy Obsza

przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania					
2016	2017	2018	2019	2020	2021
[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]
101,9	102,0	102,1	102,3	104,2	104,3
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę					
2016	2017	2018	2019	2020	2021
[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]
25,8	26,1	26,2	26,6	27,6	27,9
mieszkania na 1000 mieszkańców					
2016	2017	2018	2019	2020	2021
253,4	255,6	256,6	260,3	264,5	267,1

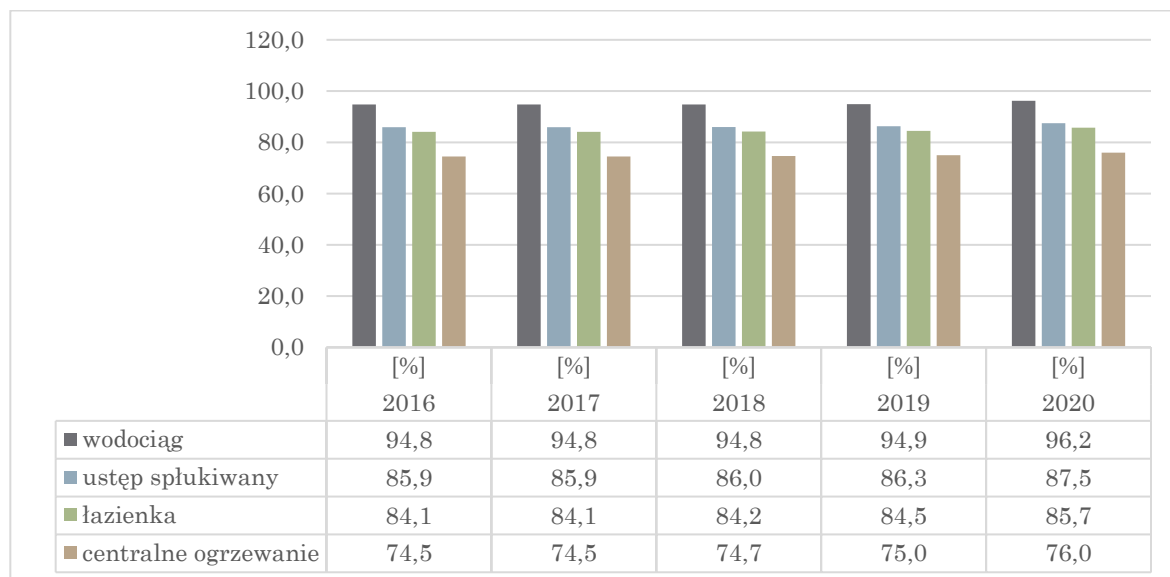
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik powierzchni mieszkaniowej przypadającej na jednego mieszkańca w 2021 r. wyniósł 27,9 m² i wzrósł w porównaniu do 2016 roku o 2,1 m²/osobę.

Średnia powierzchnia użytkowa przeciętnego mieszkania w 2021r. wyniosła 104,3 m² i wzrosła w porównaniu do 2016 r. o 2,4 m².

W celu oceny stanu jakości mieszkań w gminie, ważna jest ich analiza pod względem wyposażenia w instalacje. Jak widać na poniższych wykresach, w ciągu ostatnich lat, nie wszystkie mieszkania stwarzały korzystne warunki życia dla ich lokatorów. Pocieszający jest jednak fakt, iż od 2011 roku zauważalny jest wzrost liczby mieszkań wyposażonych właśnie w łazienki, centralne ogrzewanie oraz wodociągi.

Wykres 21 Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań w Gminie Obsza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

1.18. Ochrona bezpieczeństwa

Siedziby i zarządy głównych instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ludności i mienia w Gminie Obsza znajdują się poza jej obszarem.

Bezpieczeństwo mieszkańcom zapewnia **Komenda Powiatowa Policji w Biłgoraju**

Tabela 19 Poziom przestępczości w Gminie Obsza za rok 2021 w podziale na poszczególne miejscowości

Lp.	Miejscowość	Liczba przestępstw	Wykroczenia zanotowane	Interwencje domowe	Przestępstwa kryminalne	Liczba wdrożonych Procedur „Niebieskie Karty”
1	Babice	7	9	1	0	1
2	Dorbozy	0	0	0	0	0
3	Obsza	5	7	7	4	1
4	Olchowiec	1	1	1	0	0
5	Wola Obszańska	0	9	0	0	0
6	Zamch	5	7	18	3	4
	RAZEM	18	33	27	7	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Radzynie Biłgoraju

Na terenie Gminy Obsza działa **6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej**. Jednostki OSP Obsza i OSP Babice należą do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego.

1.19. Komunikacja

Infrastruktura drogowa

System komunikacyjny Gminy Obsza oparty jest na systemie dróg wojewódzkich, powiatowych oraz dróg lokalnych gminnych.

Gmina Obsza jest węzłem komunikacyjnym, przez który przebiegają następujące drogi wojewódzkie:

- ✓ nr 849 - łącząca Zamość z Krasnobrodem, Józefowem i Tarnogrodem. Biegąc z północy na południe przebiega przez powiat zamojski i powiat biłgorajski. Jej długość wynosi ok. 50 km;
- ✓ nr 863, - łącząca Kopki z Cieszanowem. Biegnie na linii zachód-wschód. Jej długość wynosi ok. 69 km.

Powyższe drogi stanowią podstawowe połączenie lokalnego systemu komunikacji z drogami krajowymi i międzynarodowymi. Poniższa tabela prezentuje ich długości w administracyjnym obszarze gminy.

Tabela 20 Długość sieci drogowej

oznaczenie	miejsowość, trasa	długość w km
DROGI WOJEWÓDZKIE		
849	Wola Obszańska - Józefów	4,050
863	Tarnogród	13,500
Ogółem:		17,550
DROGI POWIATOWE		
1955 L	Wola Obszańska-Moszczanica	2,618
1954 L	Obsza-Zamch	6,992
1957 L	Różaniec II - Babice	2,025
1956 L	Plusy-Babice	4,225
1943 L	Księżpol-Obsza	6,961
1953 L	Babice-Susiec	8,025
Ogółem:		30,846
DROGI GMINNE		
009550 L	Wola Obszańska - Wieś	2,780
009551 L	Olchowiec - Zamch	3,650
009552 L	Zamch - Zamosty	2,334
009553 L	Obsza - granica województwa (Dąbrowa)	2,890
009554 L	Wola Obszańska (łącznik)	0,360
009555 L	Wola Obszańska – Kolonia	1,025
009556 L	Wola Obszańska - Kolonia	0,992

009557 L	Obsza Popówka	1,500
009558 L	Zamch - Nawozy	1,950
009559 L	Zamch - Pardysówka	0,502
009560 L	Zamch – k/szkoły	0,750
009561 L	Zamch - Podkolonia	0,522
009562 L	Obsza – k/szkoły	0,150
Ogółem:		19,405

Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Biłgoraju.

2. DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH

2.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.

Z uwagi na charakter dokumentu, obszar objęty rewitalizacją winien być wyodrębniony w sposób szczegółowy w oparciu o wybrane wskaźniki odnoszące się do sytuacji społeczno-gospodarczej gminy.

Obszar, który zostanie poddany rewitalizacji powinien zostać wyodrębniony w sposób szczegółowy, w oparciu o katalog wskaźników odnoszących się do sytuacji społeczno-gospodarczej jednostki. Przyjęta w niniejszym opracowaniu metodologia przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji zakładała w głównej mierze oparcie się mierzalnych zmiennych dotyczących sytuacji społecznej (z zakresu demografii, kapitału społecznego, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej i rynku pracy), gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej na danym obszarze.

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- ✓ gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji

- lokalnych przedsiębiorstw lub
- ✓ środowiskowych – niskiego stopnia inwestycji w odnawialne źródła energii, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- ✓ przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- ✓ technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji wskazują, że obszar zdegradowany można wyznaczyć dla miejsc koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami ze sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Obszar można uznać za zdegradowany w przypadku współwystępowania minimum jednego problemu ze sfery społecznej oraz problemów z pozostałych sfer.

Uznanie danego zjawiska za stan kryzysowy ma miejsce, jeśli dane negatywne zjawisko charakteryzuje się wartością wskaźników je oceniających, przekraczających średnią wartość notowaną w skali gminy. Istotne jest także obiektywne stwierdzenie, czy dane zjawisko ma charakter zjawiska kryzysowego (np. poprzez odniesienie poziomu zjawiska do średnich notowanych na innych poziomach statystycznych).

Celem wyznaczenia na obszarze całej gminy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, analiza danych przebiegała 2-etapowo:

- ✓ ETAP 1 - wyznaczenie Obszaru Zdegradowanego (OZ) na terenie Gminy Obsza
- ✓ ETAP 2 - wyznaczenie Obszaru Rewitalizacji (OR) na terenie Gminy Obsza

2.2. ETAP 1 – wyznaczenie Obszaru Zdegradowanego (OZ) na terenie Gminy Obsza

W celu jednoznacznego wskazania na jakim obszarze gminy występuje największe natężenie negatywnych zjawisk, poszczególnym zjawiskom problemowym przypisano odpowiadające im wskaźniki. Punktem odniesienia terytorialnego był podział gminy na miejscowości.

Procedura wyznaczania obszarów zdegradowanych opierała się na następujących założeniach:

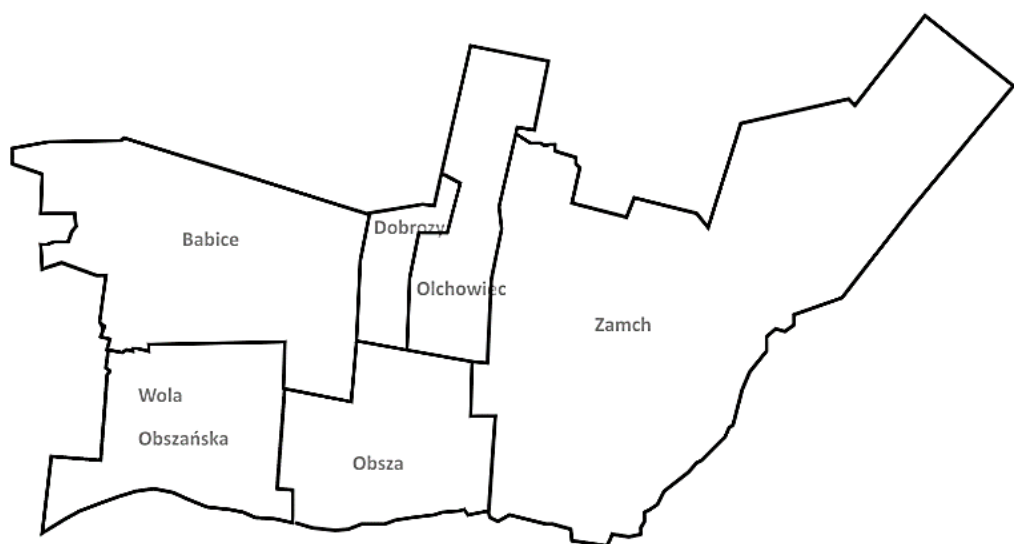
Na wstępnym etapie prac diagnostycznych zaproponowano, aby do celów agregacji danych opisujących stany kryzysowe dokonać podziału gminy na sołectwa/ miejscowości. Założono wstępnie, że działania rewitalizacyjne powinny rozwiązywać komplementarnie problemy obszarów spójnych przestrzennie i funkcjonalnie, dlatego też przy tworzeniu stref próbowano zachować podział gminy na takie obszary.

Tabela 21 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach GPR

Miejscowość	Obszar ha	Udział %	Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały	Udział %
Babice	2309,948	20,39	947	22,84
Dorbozy	343,6243	3,03	178	4,29
Obsza	1276,388	11,27	751	18,11
Olchowiec	912,4479	8,06	422	10,18
Wola Obszańska	1300,866	11,49	532	12,83
Zamch	5183,196	45,76	1317	31,76
RAZEM	11326,47	100	4147	100

Źródło: udostępnione przez Urząd Gminy Obsza

Mapa 3 Podział gminy na obszary porównawcze

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

2.2.1. Wskaźniki delimitujące obszary zdegradowane

Dla prawidłowego przeprowadzenia delimitacji analizowanych jednostek statystycznych konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które je w sposób istotny statystycznie różnicują. Ze względu na charakter gminy i występujące w niej zjawiska społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu umożliwiającego analizę każdej ze sfer wskazanych w Ustawie o rewitalizacji.

Przeprowadzone prace umożliwiły wypracowanie zbioru zmiennych zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 22 Kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego

Lp.	Kategoria	Wskaźnik	Opis
1.	SFERA SPOŁECZNA	Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru miejscowości	Wskaźnik obrazujący sytuację demograficzną danego sołectwa/obszaru. Wskaźnik obliczony został na podstawie danych GUS. Przyjęty wskaźnik pozwolił zidentyfikować miejscowości z największymi problemami związanymi z sytuacją demograficzną.
2.		Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru miejscowości	Wskaźnik obrazujący sytuację demograficzną danego sołectwa/obszaru. Wskaźnik obliczony został na podstawie danych GUS. Przyjęty wskaźnik pozwolił zidentyfikować miejscowości z największymi problemami związanymi z sytuacją demograficzną.
3.		Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej. Poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego obliczony został na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Obszy. Jako wskaźnik go wyznaczający przyjęto liczbę osób korzystających z pomocy społecznej przeliczeniu na 100 mieszkańców. Przyjęty wskaźnik pozwolił zidentyfikować miejscowości z największymi problemami związanymi z wykluczeniem społecznym.
4.		Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Dane dotyczące bezrobocia pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Biłgoraju. Założone w tym obszarze wskaźniki wskazały miejscowości z największym odsetkiem osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych, co jest szczególnie istotne w przypadku analizy zjawiska jakim jest wykluczenie społeczne. Długotrwale bezrobocie znacząco zwiększa prawdopodobieństwo jego wystąpienia oraz stanowi odzwierciedlenie warunków życia i sytuacji ekonomicznej mieszkańców.
5.		Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Dane dotyczące bezrobocia pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Radzynie Biłgoraju. Założone w tym obszarze wskaźniki wskazały miejscowości z największym odsetkiem osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych, co jest szczególnie istotne w przypadku analizy zjawiska jakim jest wykluczenie społeczne. Długotrwale bezrobocie znacząco zwiększa prawdopodobieństwo jego wystąpienia oraz stanowi odzwierciedlenie warunków życia i sytuacji ekonomicznej mieszkańców.

6.		Liczba przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Dane potrzebne do obliczenia wskaźnika opisującego stopień przestępczości i naruszeń prawa pozyskano z Komendy Powiatowej Policji w Radzynie Biłgoraju. Przestępczość znacząco negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców oraz postrzeganie atrakcyjności danego miejsca do zamieszkania i inwestowania. Do wskazania poziomu przestępczości w poszczególnych miejscowościach przyjęto liczbę przestępstw i wykroczeń przeliczeniu na 100 mieszkańców.
7.		„Niebieskie karty” i interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Dane potrzebne do obliczenia wskaźnika opisującego stopień przestępczości i naruszeń prawa pozyskano z Komendy Powiatowej Policji w Biłgoraju. Przestępczość znacząco negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców oraz postrzeganie atrakcyjności danego miejsca do zamieszkania i inwestowania. Do wskazania poziomu przestępczości w poszczególnych sołectwach przyjęto oraz ilość założonych „niebieskich kart” oraz interwencji domowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.
8.		Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom kapitału społecznego. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Gminy Obsza.
9.		Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2019	Wskaźnik określający poziom kapitału społecznego – wskaźnik określa zaangażowanie lokalnych społeczności w pozyskiwanie środków w ramach funduszu społecznego. Dane pozyskano z UG w Obszy.
10.	SFERA GOSPODARCZA	Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia przedsiębiorczości mieszkańców obszaru. Wskaźnikami wskazującymi na problemy natury gospodarczej są: poziom aktywności gospodarczej oraz kondycja lokalnych przedsiębiorstw. Do obliczenia poziomu wzrostu aktywności gospodarczej posłużono się liczbą podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych w poszczególnych /miejscowościach. Źródło danych: Urząd Gminy Obsza, rejestr CEIDG.
11.		Liczba podmiotów gospodarczych wyrejestrowanych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia przedsiębiorczości mieszkańców obszaru. Wskaźnikami wskazującymi na problemy natury gospodarczej są: poziomu aktywności gospodarczej oraz kondycja lokalnych przedsiębiorstw. Do obliczenia kondycji lokalnych przedsiębiorstw j posłużono się liczbą podmiotów gospodarczych wyrejestrowanych w poszczególnych /miejscowościach. Źródło danych: Urząd Gminy Obsza, rejestr CEIDG.
12.	SFERA ŚRODOWISKOWA	Liczba gospodarstw w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, poprzez zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz edukację ekologiczną, a także zapewnienie bezpieczeństwa i podwyższenia jakości środowiska życia mieszkańców Gminy Obsza.

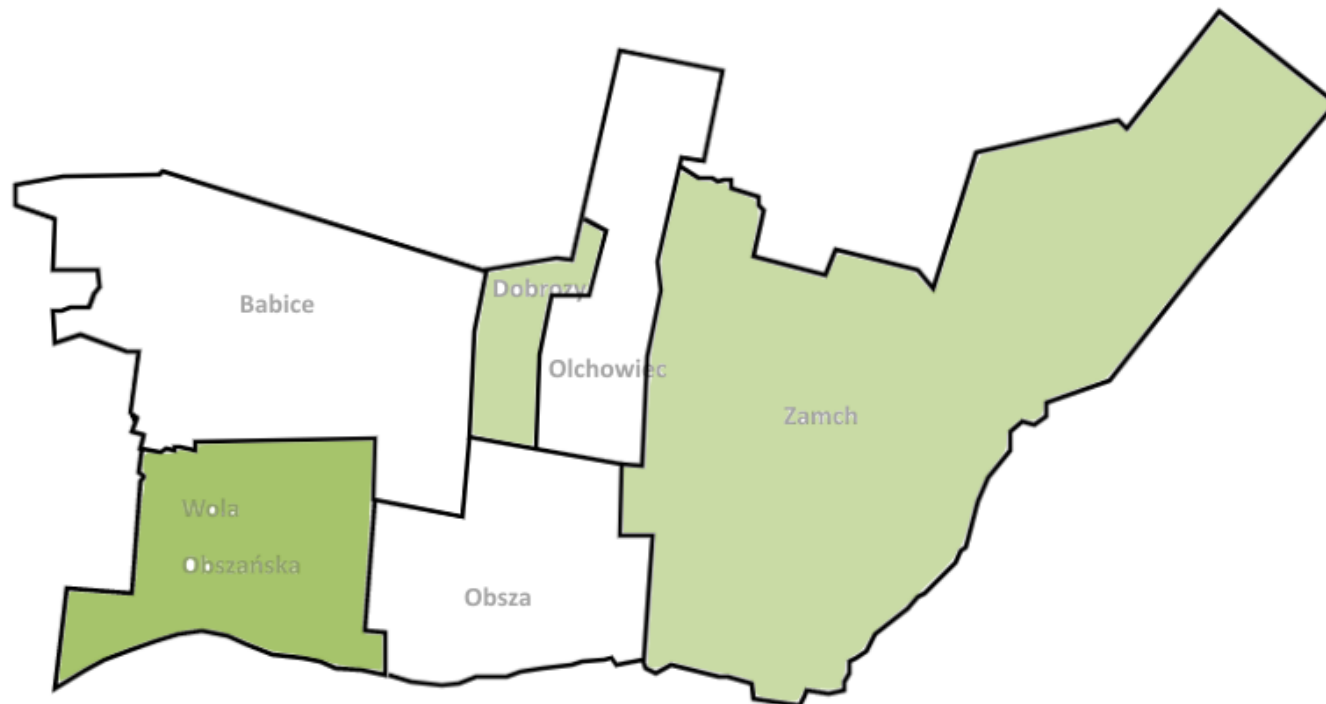
13.	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCYJONALNA	Dostępność do usług kultury i usług społecznych	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic w skali od 0 – niedostateczna do 3 – zadowalająca. Źródło: badania własne
14.	SFERA TECHNICZNA	Udział powierzchni terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru	Wskaźnik opisujący poziom degradacji terenów w obrębie obszaru/sołectwa. Źródło danych: Urząd Gminy . Degradacja przestrzeni, w tym przestrzeni publicznej przejawia się m.in. w występowaniu zdegradowanych, zaniedbanych obiektów: pustostanów, budynków niewykorzystanych, które utraciły swoją funkcję. Z powodu występowania takich obiektów przestrzeń przestaje być reprezentacyjna, co przekłada się na atrakcyjność turystyczno-gospodarczą całej gminy. Źródłem danych dla oceny stopnia degradacji były informacje zawarte w dokumentach gminnych, a także informacje uzyskane od poszczególnych właścicieli i zarządców, jak również wizje w terenie.

Źródło: opracowanie własne

2.2.2. Wyniki dla poszczególnych miejscowości wg ww. wskaźników

Tabela 23 Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru w roku 2021 [%]

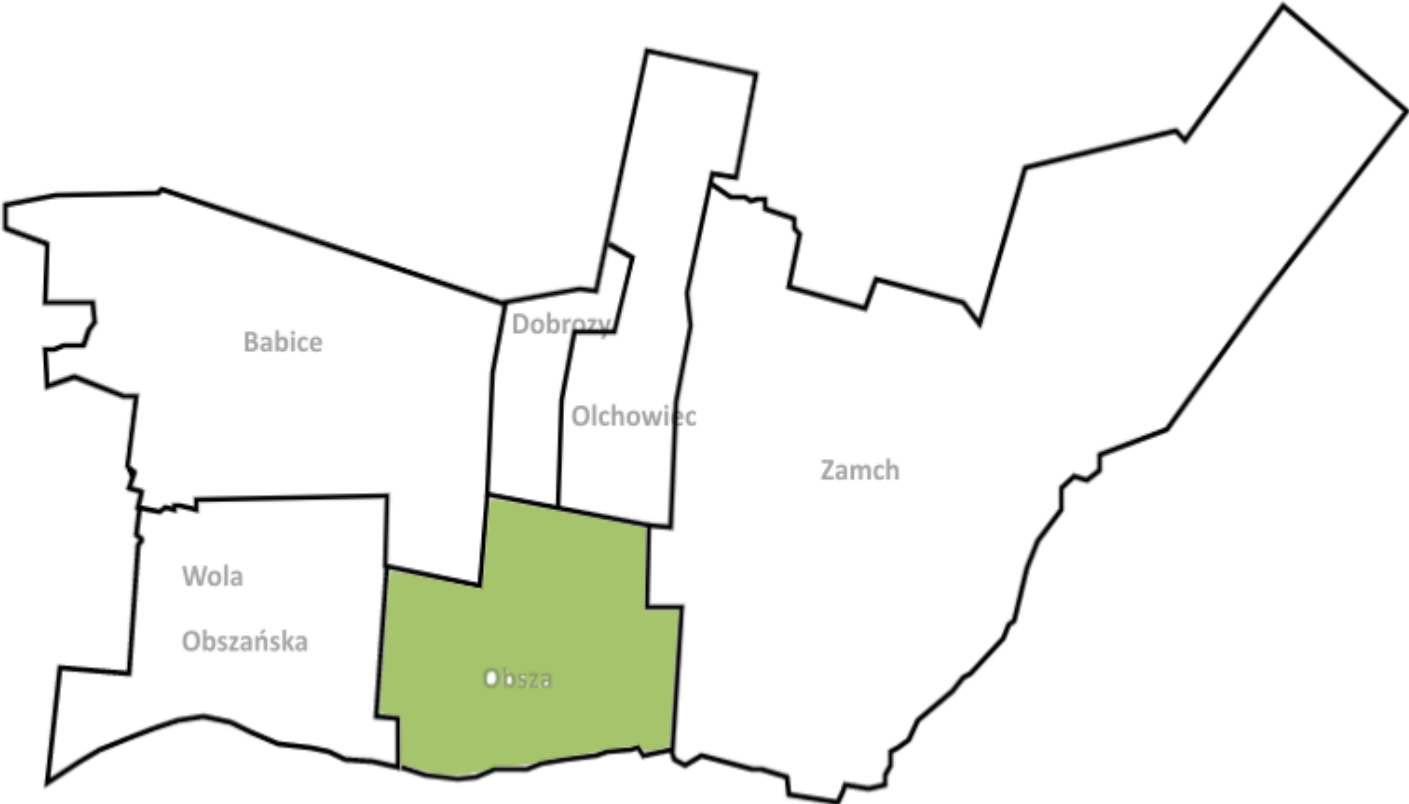
Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Babice	21,22
Dorbozy	17,42
Obsza	18,77
Olchowiec	21,09
Wola Obszańska	12,59
Zamch	18,07
Średnia	18,20

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych Narodowy Spis Powszechny 2021

Tabela 24 Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru [%]

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	
Babice	20,70	
Dorbozy	20,79	
Obsza	23,97	
Olchowiec	19,91	
Wola Obszańska	20,68	
Zamch	20,05	
Średnia	21,01	

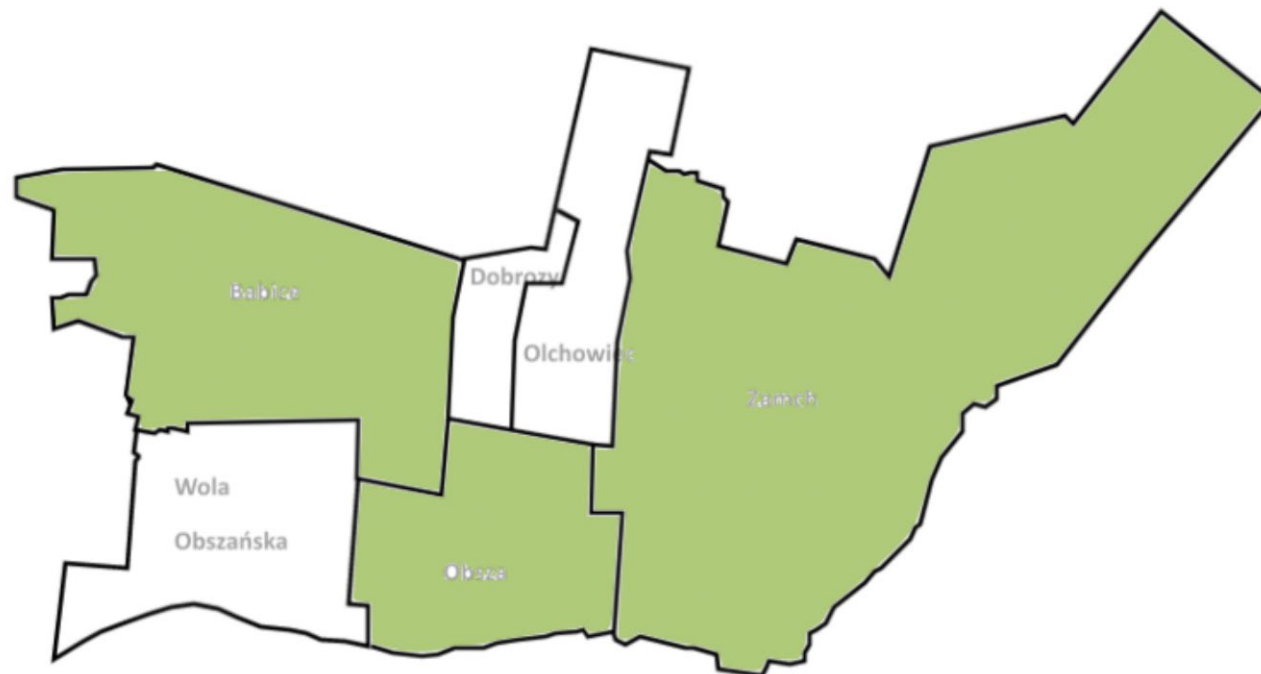

The map displays the geographical layout of the Obsza commune. It is divided into five village areas: Babice (top left), Dorbozy (top center), Olchowiec (center), Wola Obszańska (bottom left), and Zamch (right). The village of Obsza, located in the center-bottom, is highlighted in green. The commune's irregular border is shown with a thick black line.

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych Narodowy Spis Powszechny 2021

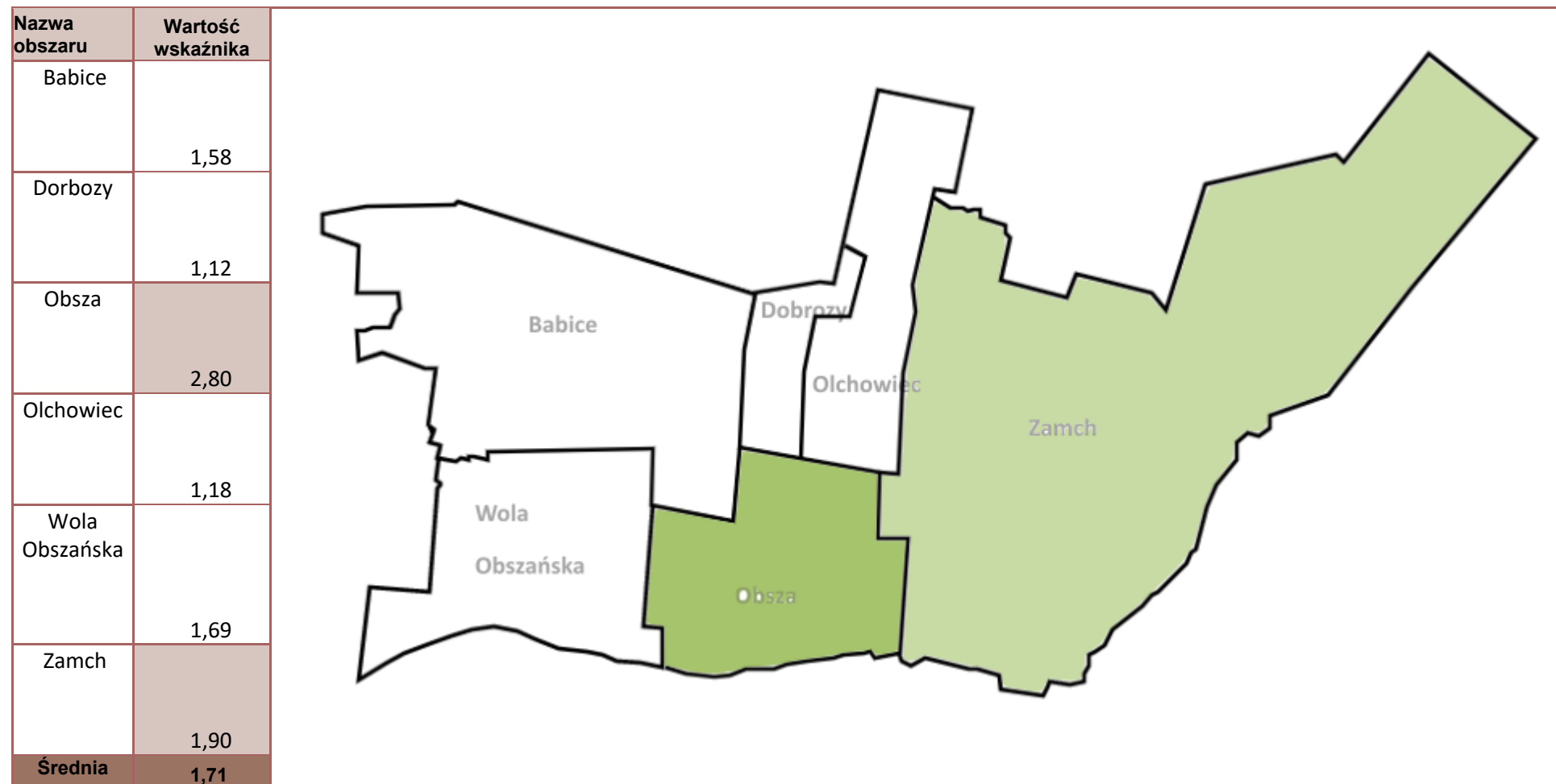
Tabela 25 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Babice	8,13
Dorbozy	5,62
Obsza	8,52
Olchowiec	4,74
Wola Obszańska	3,57
Zamch	10,63
Średnia	6,87

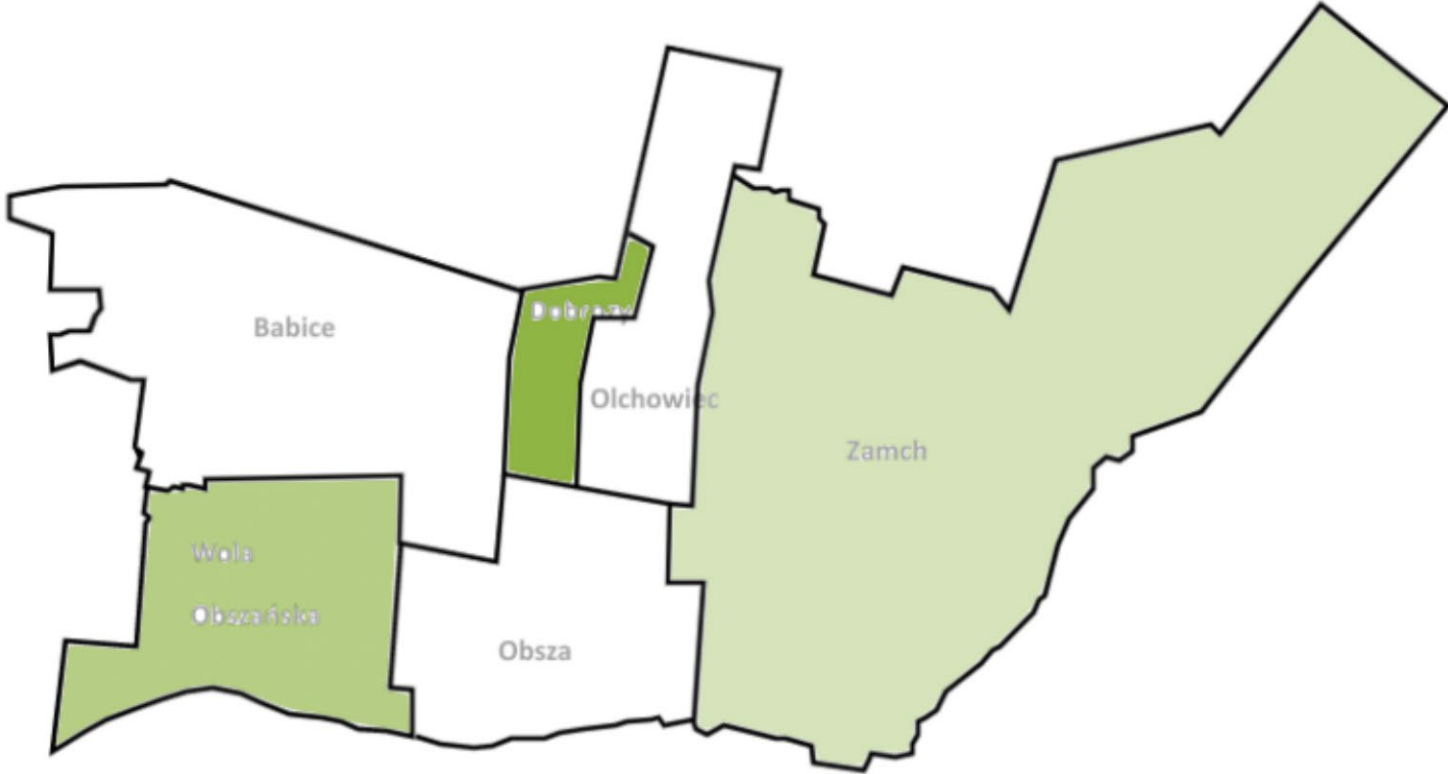
Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Obszy

Tabela 26 Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

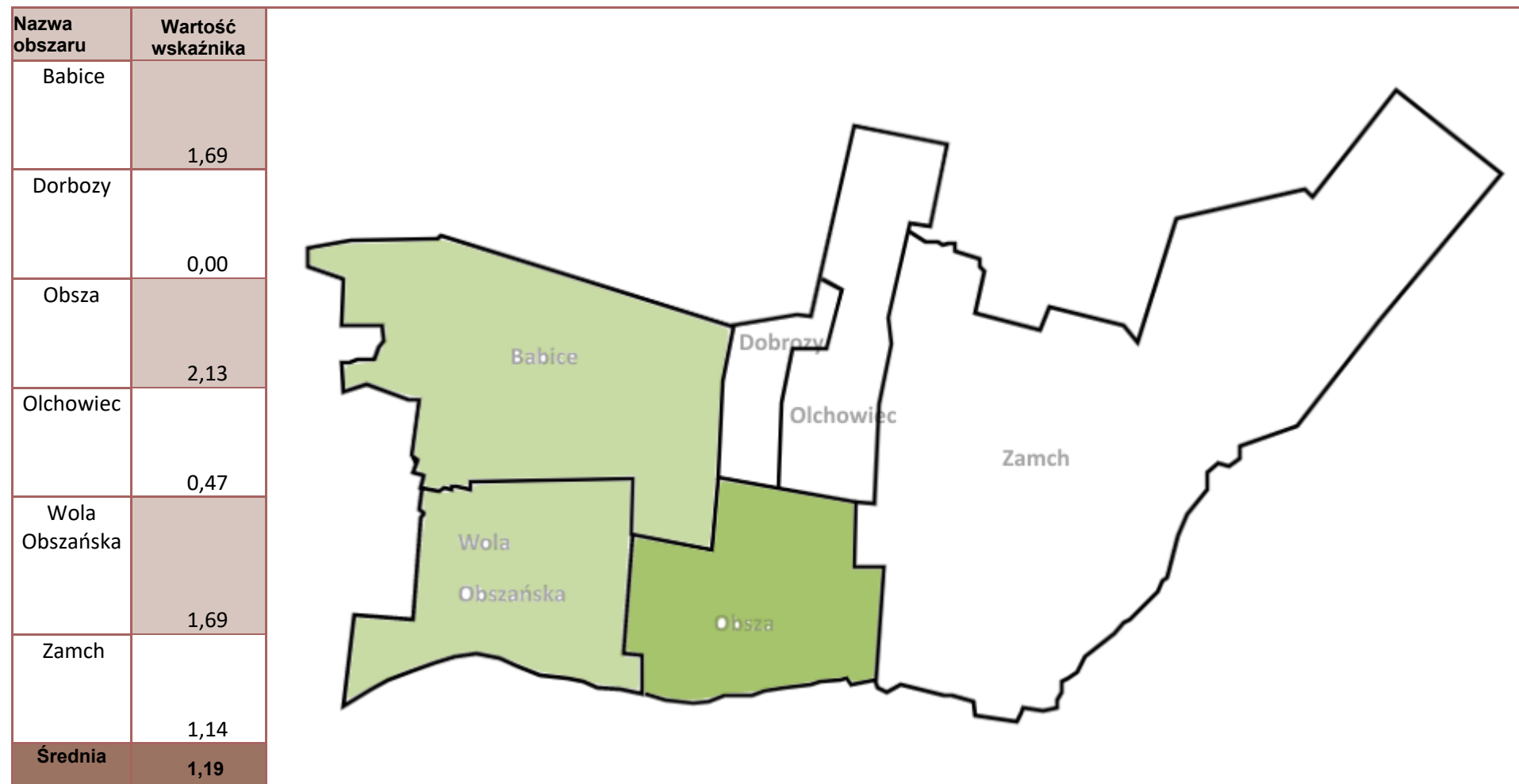
Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Biłgoraju

Tabela 27 Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika		
Babice	0,84		
Dorbozy	1,12		
Obsza	0,53		
Olchowiec	0,71		
Wola Obszańska	0,94		
Zamch	0,68		
Średnia	0,80		

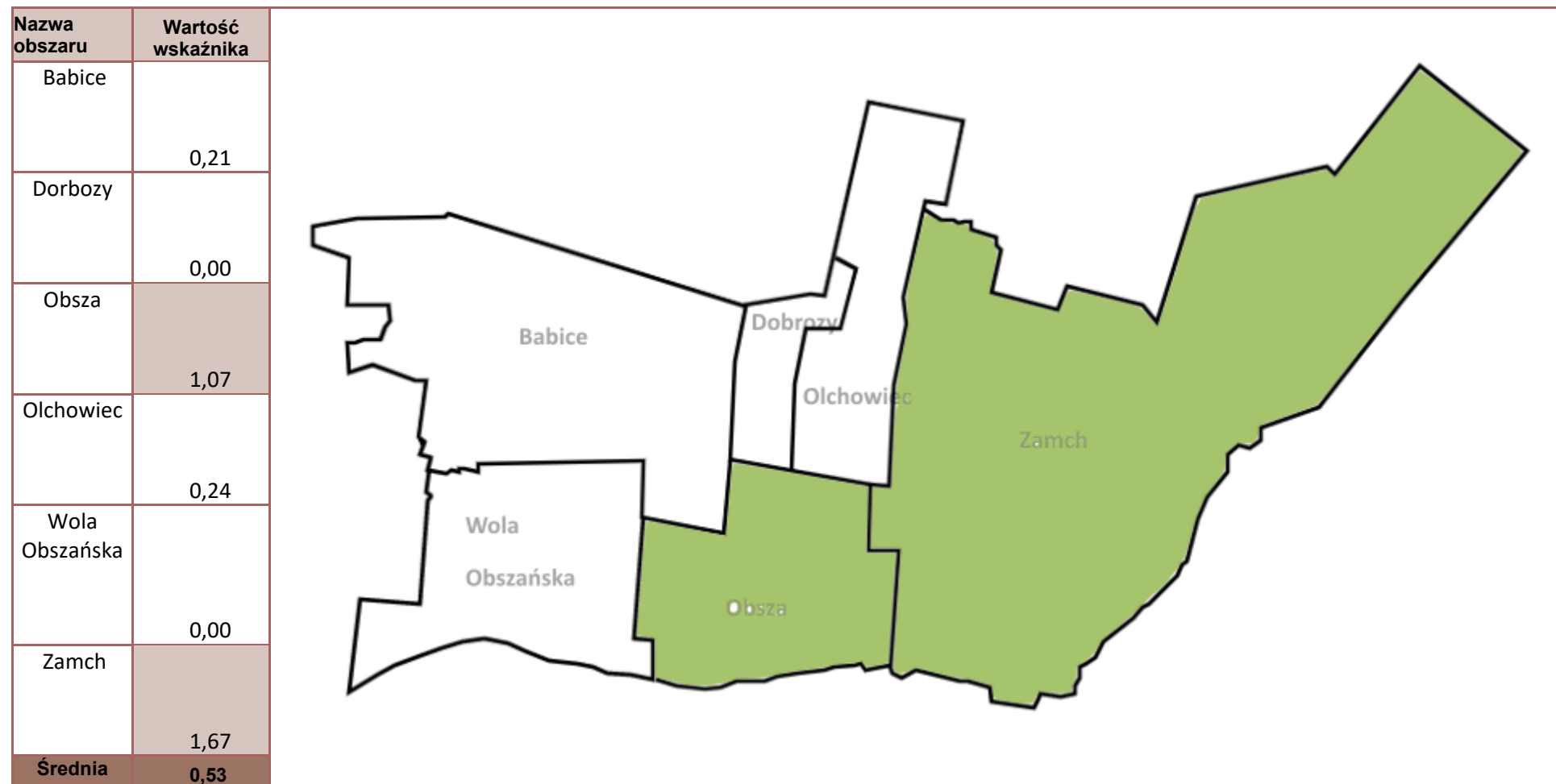
Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Biłgoraju

Tabela 28 Liczba przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców

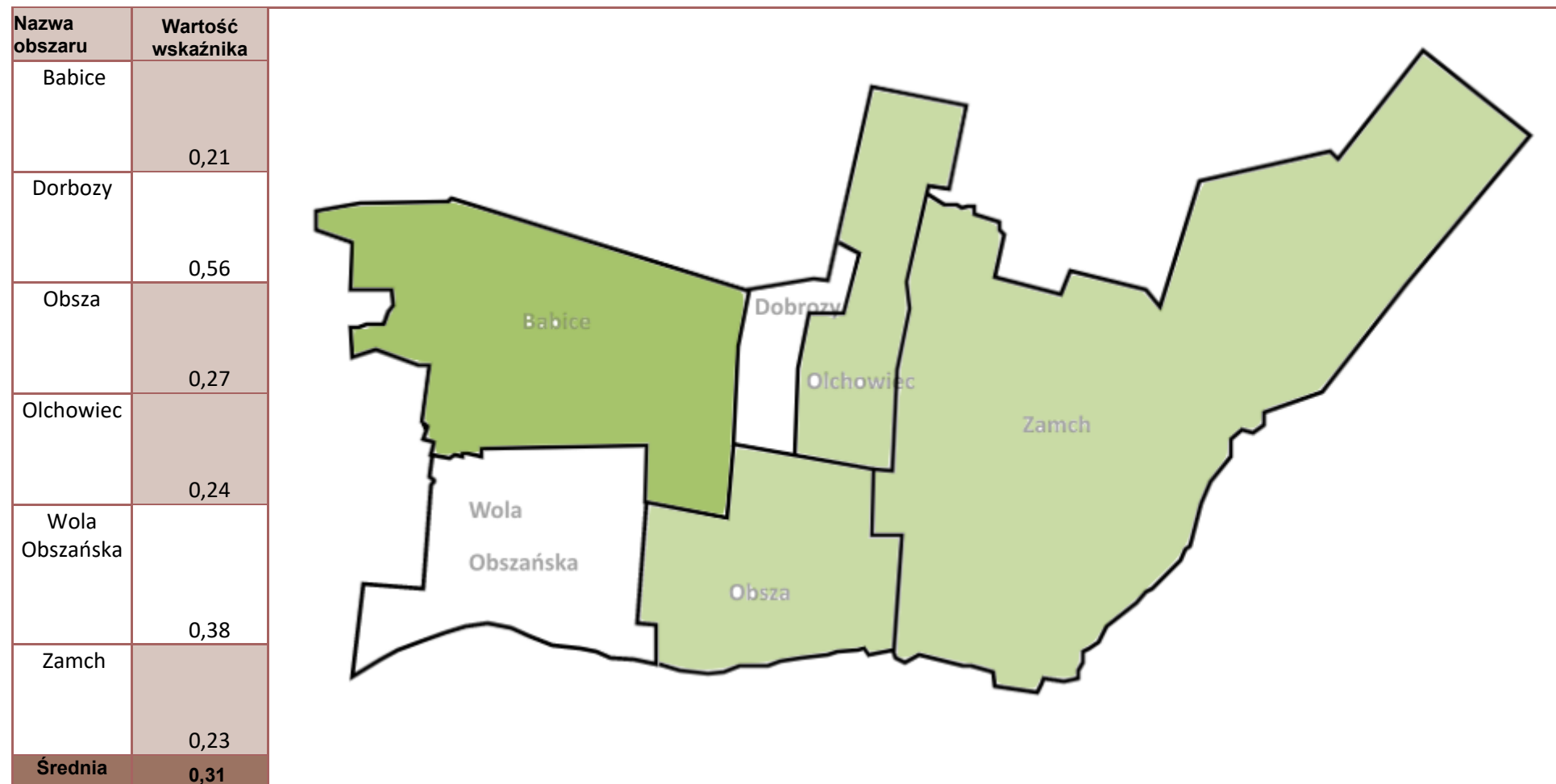
Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Biłgoraju

Tabela 29 „Niebieskie karty” i interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców

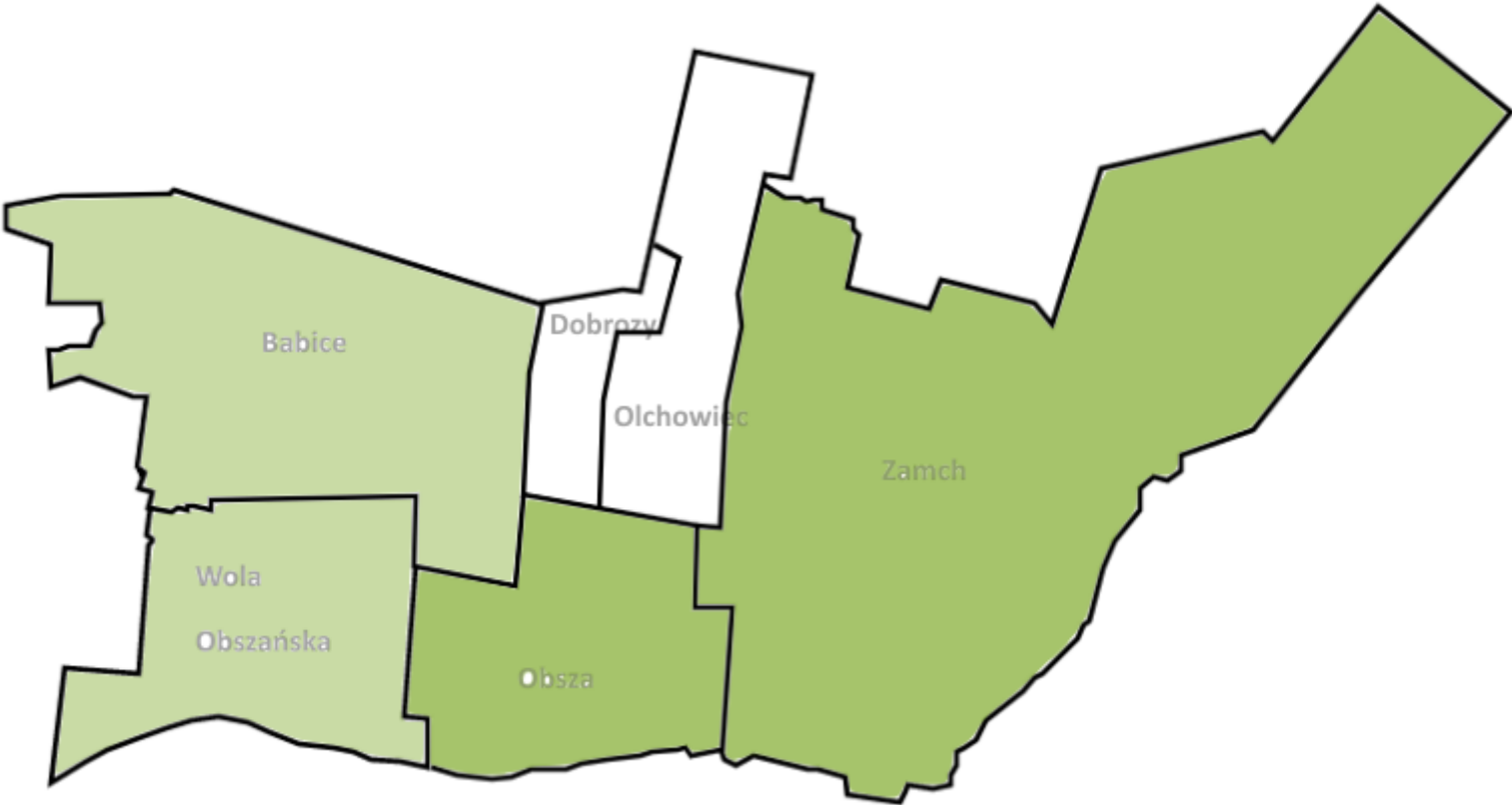
Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Biłgoraju

Tabela 30 Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Obsza oraz BDL GUS

Tabela 31 Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2023 r.

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	
Babice	72,78	
Dorbozy	109,11	
Obsza	66,87	
Olchowiec	78,81	
Wola Obszańska	71,28	
Zamch	67,12	
Średnia	77,66	

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Obsza

Tabela 32 Wartości wskaźników dla sfery społecznej

Nazwa obszaru	Udział liczby ludności wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Niebieskie karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2023
Babice	21,22	20,70	8,13	1,58	0,84	1,69	0,21	0,21	72,78
Dorbozy	17,42	20,79	5,62	1,12	1,12	0,00	0,00	0,56	109,11
Obsza	18,77	23,97	8,52	2,80	0,53	2,13	1,07	0,27	66,87
Olchowiec	21,09	19,91	4,74	1,18	0,71	0,47	0,24	0,24	78,81
Wola Obszańska	12,59	20,68	3,57	1,69	0,94	1,69	0,00	0,38	71,28
Zamch	18,07	20,05	10,63	1,90	0,68	1,14	1,67	0,23	67,12
Średnia arytmetyczna	18,20	21,01	6,87	1,71	0,80	1,19	0,53	0,31	77,66
Odchylenie standardowe	1,66	0,73	2,27	1,05	0,52	1,67	2,10	0,53	4,06

Wskaźniki powyższe wymagają odpowiedniej standaryzacji. Dla porównania stopnia natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych obszarach/sołectwach opracowano porównywalny wskaźnik. W pierwszym etapie powinno się znormalizować poszczególne zjawiska kryzysowe. Czynność ta polega na odjęciu od zmiennych ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe według wzoru:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{S_j}$$

gdzie:

t_{ij} – wartość znormalizowanego wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

$\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j ,

S_j – odchylenie standardowe wskaźnika j

Tabela 33 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery społecznej

Nazwa obszaru	Udział liczby ludności wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Niebieskie karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców*	Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2023
Babice	1,83	-0,43	0,56	-0,13	0,07	0,30	-0,15	-0,20	-1,20
Dorbozy	-0,47	-0,31	-0,55	-0,57	0,61	-0,71	-0,25	0,46	7,74
Obsza	0,35	4,06	0,73	1,04	-0,52	0,56	0,26	-0,08	-2,66
Olchowiec	1,75	-1,52	-0,94	-0,51	-0,18	-0,43	-0,14	-0,14	0,28
Wola Obszańska	-3,38	-0,46	-1,45	-0,02	0,26	0,30	-0,25	0,12	-1,57
Zamch	-0,07	-1,33	1,66	0,18	-0,24	-0,03	0,54	-0,16	-2,59

Wartości wskaźników po normalizacji umożliwiają dalsze wyliczenia. W następnym etapie należy określić, czy dany wskaźnik jest **stymulantą**, czy **destymulantą**, tzn. czy wysokie wartości wskaźnika powodują rozwój danej jednostki, czy też prowadzą do kryzysu.

Jeżeli wśród wskaźników znajdzie się stymulanta, uzyskane wartości należy przekształcić zgodnie ze wzorem:

$$z_{ij} = x_{ij} * (-1)$$

gdzie:

z_{ij} – wartość wskaźnika (stymulanty) po przekształceniu

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

W przypadku, gdy dany wskaźnik jest destymulantą, otrzymane w procesie normalizacji wartości pozostawiamy bez zmian

Tabela 34 Wartości wskaźników dla sfery społecznej po określeniu stymulanty i destymulanty

Nazwa obszaru	Udział liczby ludności wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności*	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Niebieskie karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2023*
Babice	-1,83	-0,43	0,56	-0,13	0,07	0,30	-0,15	0,20	1,20
Dorbozy	0,47	-0,31	-0,55	-0,57	0,61	-0,71	-0,25	-0,46	-7,74
Obsza	-0,35	4,06	0,73	1,04	-0,52	0,56	0,26	0,08	2,66
Olchowiec	-1,75	-1,52	-0,94	-0,51	-0,18	-0,43	-0,14	0,14	-0,28
Wola Obszańska	3,38	-0,46	-1,45	-0,02	0,26	0,30	-0,25	-0,12	1,57
Zamch	0,07	-1,33	1,66	0,18	-0,24	-0,03	0,54	0,16	2,59

**stymulanta*

Ostatnim etapem jest wyznaczenie jednej wartości wskaźnika syntetycznego, który będzie sumą wszystkich wskaźników cząstkowych wykorzystanych do określenia negatywnych zjawisk społecznych. Wartość wskaźnika syntetycznego będzie świadczyć, czy dane pole podstawowe znajduje się w stanie kryzysowym. Wysokie wartości wskaźnika świadczą o dużym kryzysie, natomiast niskie ukazują pozytywny obraz zjawisk społecznych. Aby uzyskać wartość wskaźnika syntetycznego należy posłużyć się wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n t_{ij}$$

gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk

n – liczba wskaźników (cech)

t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

Dodatnia wartość wskaźnika syntetycznego świadczy o występowaniu kryzysu w sferze społecznej w danym obszarze.

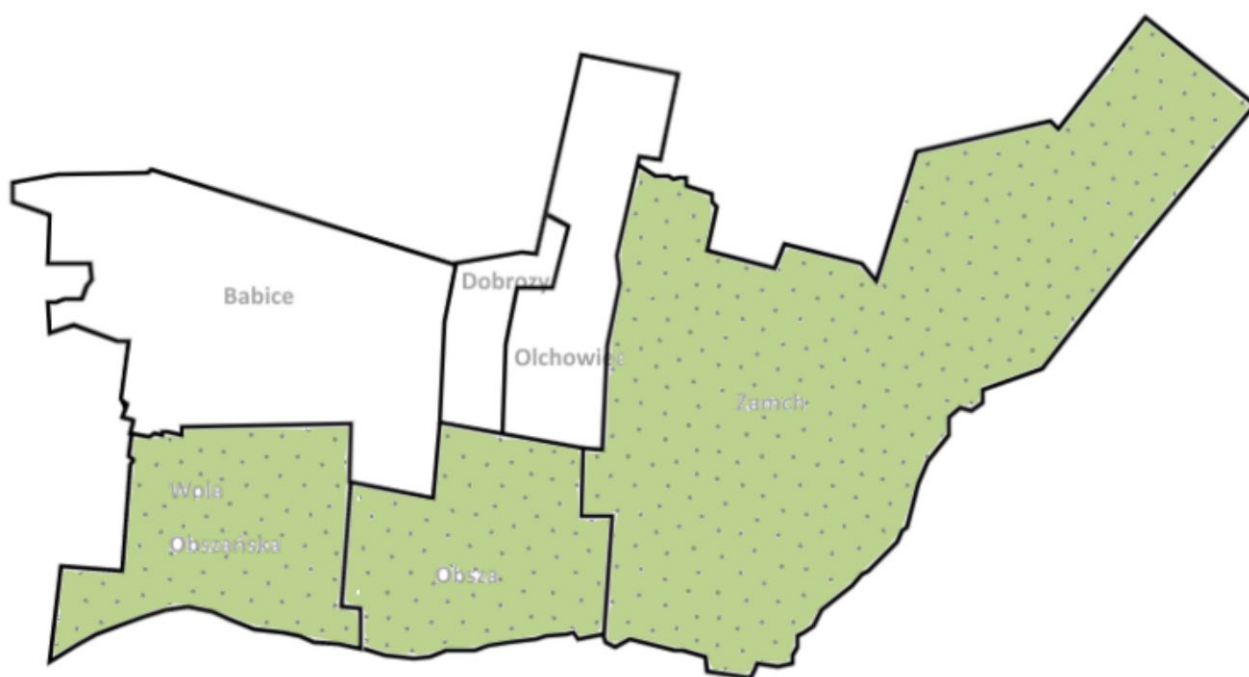
Tabela 35 Wartości wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej

Nazwa obszaru	Demografia		Pomoc społeczna	Bezrobocie		Przestępczość	Patologie	Aktywność społeczna		Wskaźnik syntetyczny
Babice	-1,83	-0,43	0,56	-0,13	0,07	0,30	-0,15	0,20	1,20	-0,02
Dorbozy	0,47	-0,31	-0,55	-0,57	0,61	-0,71	-0,25	-0,46	-7,74	-1,06
Obsza	-0,35	4,06	0,73	1,04	-0,52	0,56	0,26	0,08	2,66	0,95
Olchowiec	-1,75	-1,52	-0,94	-0,51	-0,18	-0,43	-0,14	0,14	-0,28	-0,62
Wola Obszańska	3,38	-0,46	-1,45	-0,02	0,26	0,30	-0,25	-0,12	1,57	0,36
Zamch	0,07	-1,33	1,66	0,18	-0,24	-0,03	0,54	0,16	2,59	0,40

Rewitalizacja ma służyć przede wszystkim poprawie jakości życia mieszkańców, co oznacza, że właśnie **kwestie społeczne są podstawowymi przesłankami służącymi wyznaczeniu obszarów zdegradowanych i rewitalizacji**, a dopiero potem – aspekt gospodarczy, środowiskowy, funkcjonalno-przestrzenny i techniczny.

Delimitacja negatywnych zjawisk społecznych występujących w Gminie Obsza przeprowadzona na podstawie analizy natężenia wybranych zjawisk społecznych, jak również analizy wartości bezwzględnych tych zjawisk (skala zjawisk), wykazała, że obszarem koncentracji problemów społecznych w gminie jest obszar zlokalizowany w miejscowościach: **Obsza, Wola Obszańska, Zamch.**

Mapa 4 Wyniki standaryzacji w odniesieniu do problemów społecznych – Gmina Obsza

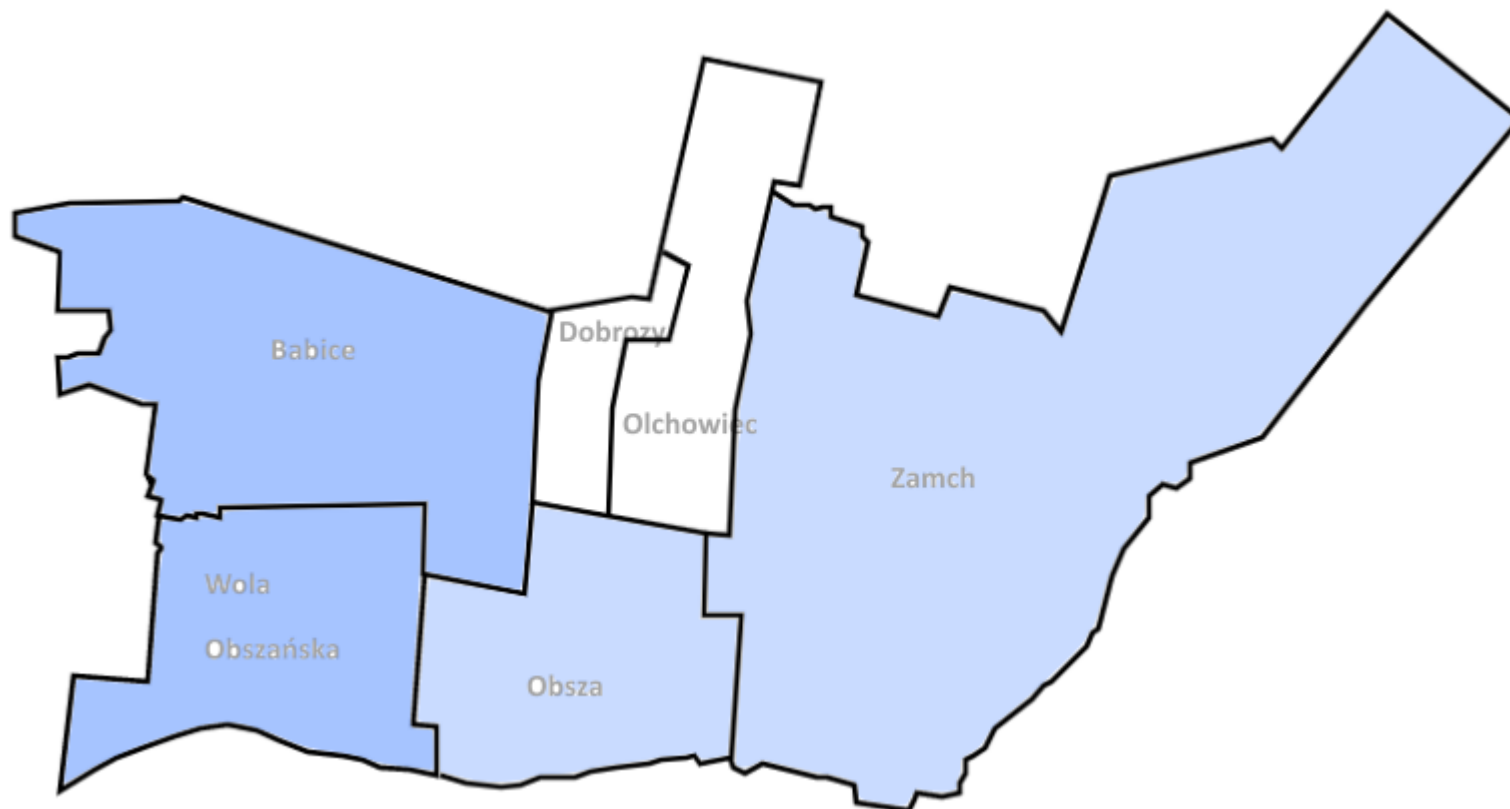
Źródło: Opracowanie własne.

Jak wcześniej wspomniano, dla poprawnego wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji należało dodatkowo zdiagnozować występowanie, co **najmniej jednego z negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno- funkcjonalnych lub technicznych.**

Sfera gospodarcza:

Tabela 36 Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)

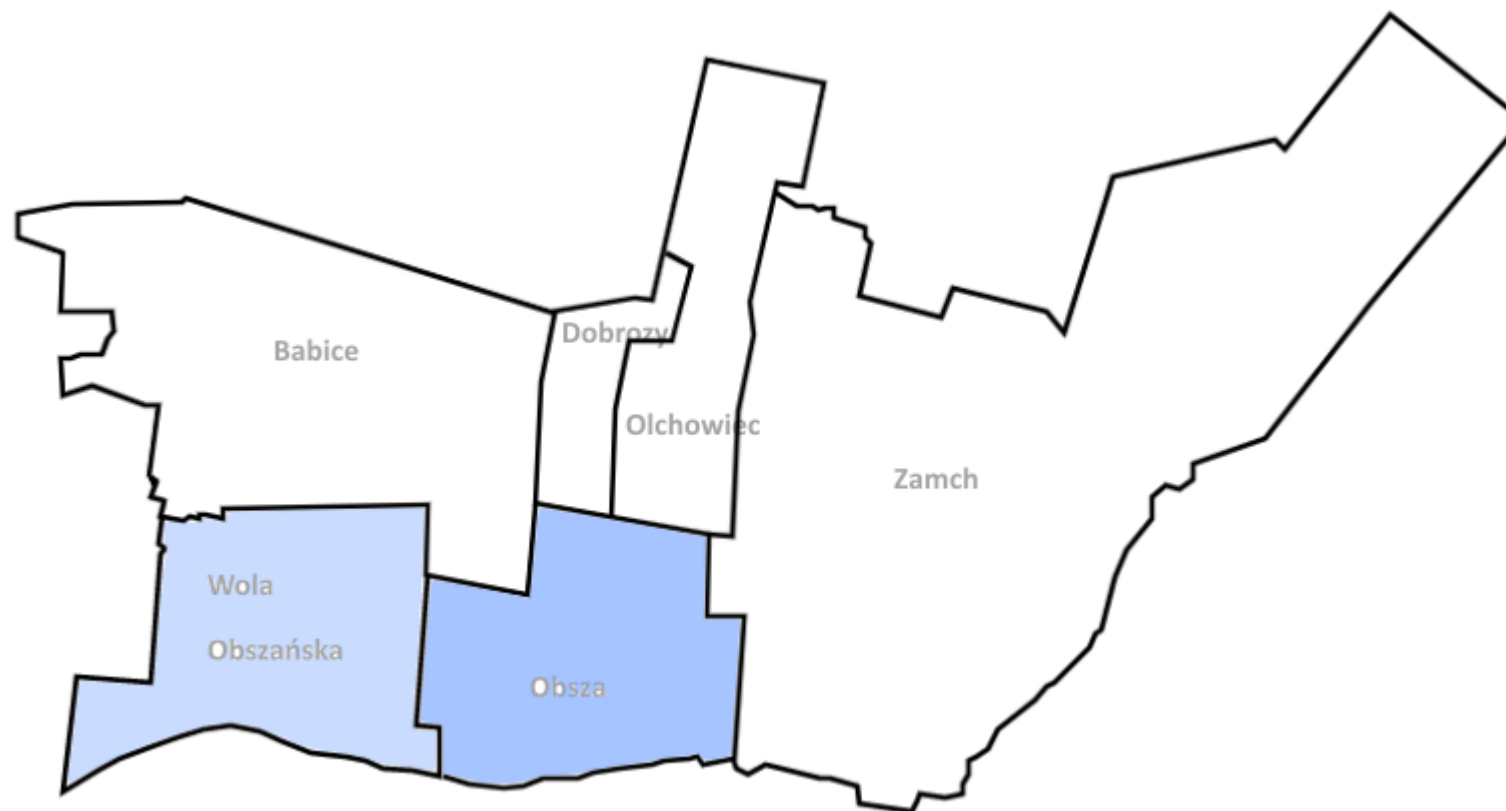
Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Babice	0,53
Dorbozy	1,12
Obsza	0,67
Olchowiec	0,71
Wola Obszańska	0,56
Zamch	0,68
Średnia	0,71

Źródło: UG Obsza, rejestr CEIDG.

Tabela 37 Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Babice	0,00
Dorbozy	0,00
Obsza	0,53
Olchowiec	0,00
Wola Obszańska	0,38
Zamch	0,08
Średnia	0,16

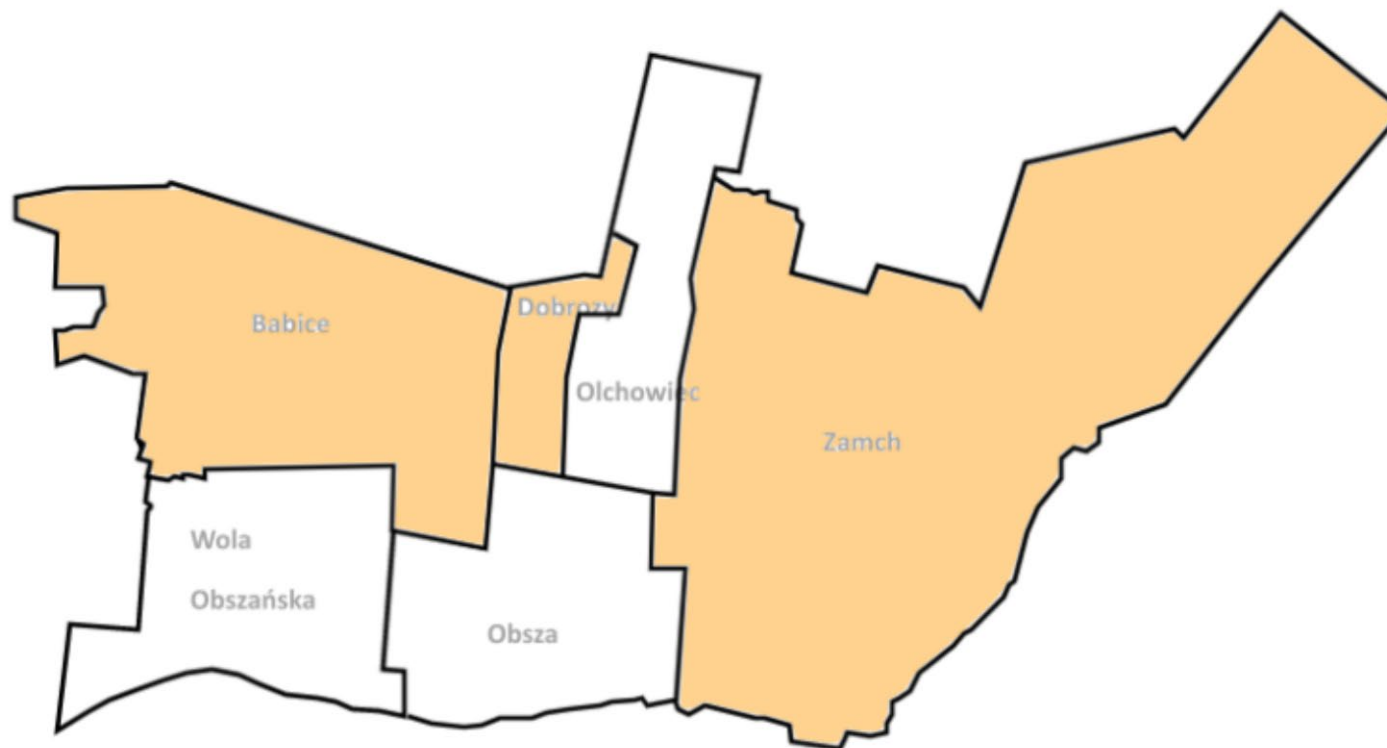

Źródło: UG Obsza, rejestr CEIDG.

Sfera środowiskowa:

Tabela 38 Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Babice	27,03
Dorbozy	29,78
Obsza	29,83
Olchowiec	33,41
Wola Obszańska	32,33
Zamch	26,42
Średnia	29,80

Źródło: UG Obsza

Sfera funkcjonalno- przestrzenna:

Tabela 39 Dostępność do usług kultury i usług społecznych (instytucje kultury, banki, apteki, przychodnie, świetlice wiejskie, obiekty sportowe)

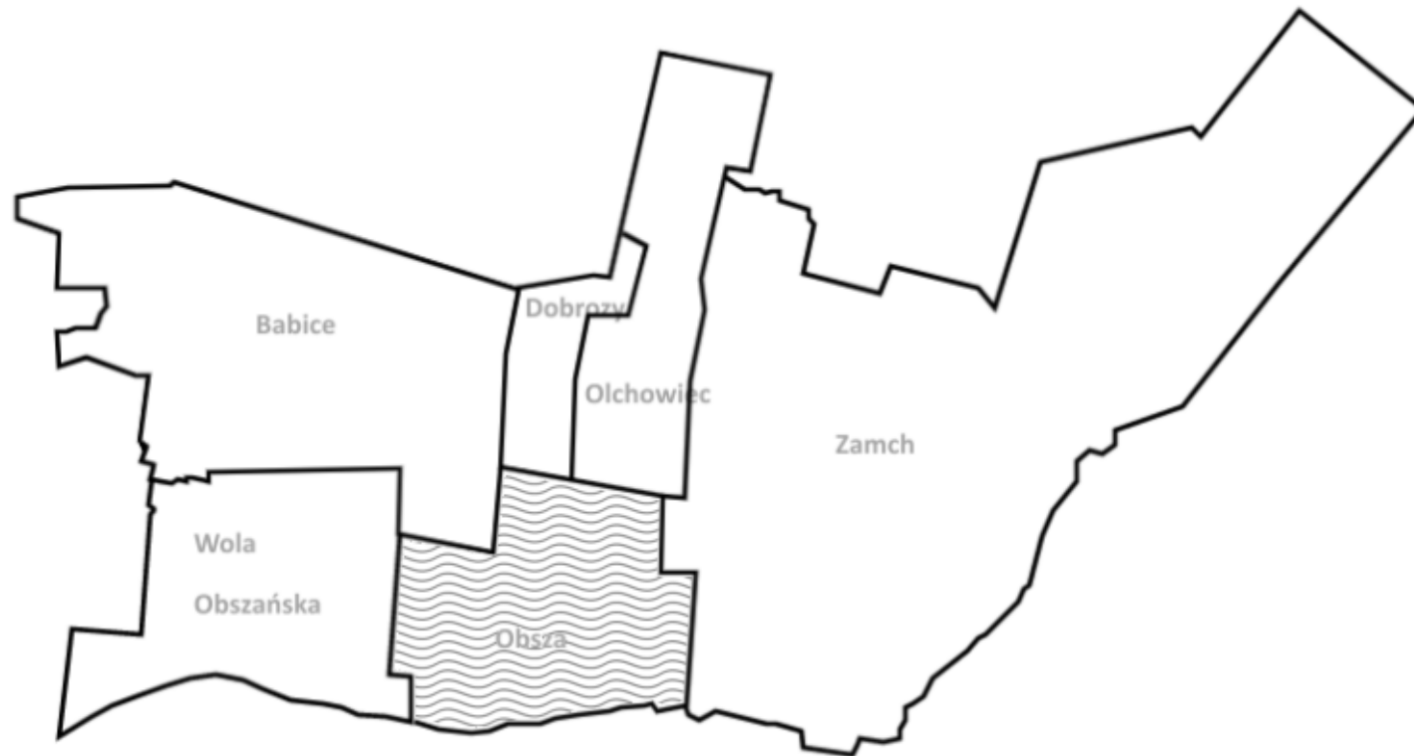
Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	
Babice	1	
Dorbozy	1	
Obsza	3	
Olchowiec	1	
Wola Obszańska	2	
Zamch	2	
Średnia	1,66	

Źródło: UG Obsza (3- zadowolająca, 2- dostateczna, 1- niska, 0- niedostateczna)

Sfera techniczna:

Tabela 40 Udział powierzchni terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
Babice	1,30
Dorbozy	2,91
Obsza	9,40
Olchowiec	1,10
Wola Obszańska	2,31
Zamch	1,54
Średnia	3,09

Źródło: UG Obsza

Tabela 41 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej

Nazwa obszaru	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	Dostępność do usług kultury i usług społecznych	Udział powierzchni terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru
Babice	0,53	0,00	27,03	1	1,30
Dorbozy	1,12	0,00	29,78	1	2,91
Obsza	0,67	0,53	29,83	3	9,40
Olchowiec	0,71	0,00	33,41	1	1,10
Wola Obszańska	0,56	0,38	32,33	2	2,31
Zamch	0,68	0,08	26,42	2	1,54
Średnia arytmetyczna	0,71	0,17	29,80	1,67	3,09
Odchylenie standardowe	0,56	1,28	1,14	1,41	1,02

Tabela 42 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej

Nazwa obszaru	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	Dostępność do usług kultury i usług społecznych	Udział powierzchni terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru
Babice	-0,32	-0,13	-2,44	-0,47	-0,45
Dorbozy	0,73	-0,13	-0,02	-0,47	-0,05
Obsza	-0,07	0,29	0,03	0,94	1,57
Olchowiec	0,00	-0,13	3,17	-0,47	-0,50
Wola Obszańska	-0,27	0,17	2,22	0,24	-0,19
Zamch	-0,06	-0,07	-2,97	0,24	-0,39

Tabela 43 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej po określeniu stymulanty i destymulanty

Nazwa obszaru	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)*	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców*	Dostępność do usług kultury i usług społecznych*	Udział powierzchni terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru
Babice	0,32	-0,13	2,44	0,47	-0,45
Dorbozy	-0,73	-0,13	0,02	0,47	-0,05
Obsza	0,07	0,29	-0,03	-0,94	1,57
Olchowiec	0,00	-0,13	-3,17	0,47	-0,50
Wola Obszańska	0,27	0,17	-2,22	-0,24	-0,19
Zamch	0,06	-0,07	2,97	-0,24	-0,39

*stymulanta

Tabela 44 Poziom występowania wskaźników kryzysowych dla sfery, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej

Nazwa obszaru	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)*	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców*	Dostępność do usług kultury i usług społecznych *	Udział powierzchni terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru	Liczba wskaźników kryzysowych
Babice	0,32	-0,13	2,44	0,47	-0,45	3
Dorbozy	-0,73	-0,13	0,02	0,47	-0,05	2
Obsza	0,07	0,29	-0,03	-0,94	1,57	3
Olchowiec	0,00	-0,13	-3,17	0,47	-0,50	2
Wola Obszańska	0,27	0,17	-2,22	-0,24	-0,19	2
Zamch	0,06	-0,07	2,97	-0,24	-0,39	2

Analiza wskaźnikowa pozwoliła zidentyfikować obszary Gminy Obsza, na których występuje koncentracja negatywnych zjawisk, co powoduje stan kryzysowy. Wskazanie obszarów było możliwe dzięki ocenie nasilenia koncentracji negatywnych zjawisk w oparciu o ocenę sumaryczną liczby wskaźników w poszczególnych sferach (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej), których wartości wypadają gorzej w porównaniu do średniej wartości dla obszaru gminy. Jak wynika z powyższej tabeli obszary kryzysowe można zdiagnozować w zasadzie w każdej miejscowości Gminy Obsza.

Tabela 45 Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową

Nazwa obszaru	Dodatnia wartość wskaźnika syntetycznego w sferze społecznej	Obecność wskaźników kryzysowych w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	Obecność terenów zdegradowanych	Udział Powierzchni [%]	Udział Ludności [%]
Babice	-	TAK	TAK	20,39	22,84
Dorbozy	-	TAK	TAK	3,03	4,29
Obsza	TAK	TAK	TAK	11,27	18,11
Olchowiec	-	TAK	TAK	8,06	10,18
Wola Obszańska	TAK	TAK	TAK	11,49	12,83
Zamch	TAK	TAK	TAK	45,76	31,76

Źródło: Opracowanie własne.

Powierzchnia wyznaczonych obszarów zdegradowanych stanowi 68,52 % powierzchni gminy i są one zamieszkiwane przez 62,70% mieszkańców gminy.

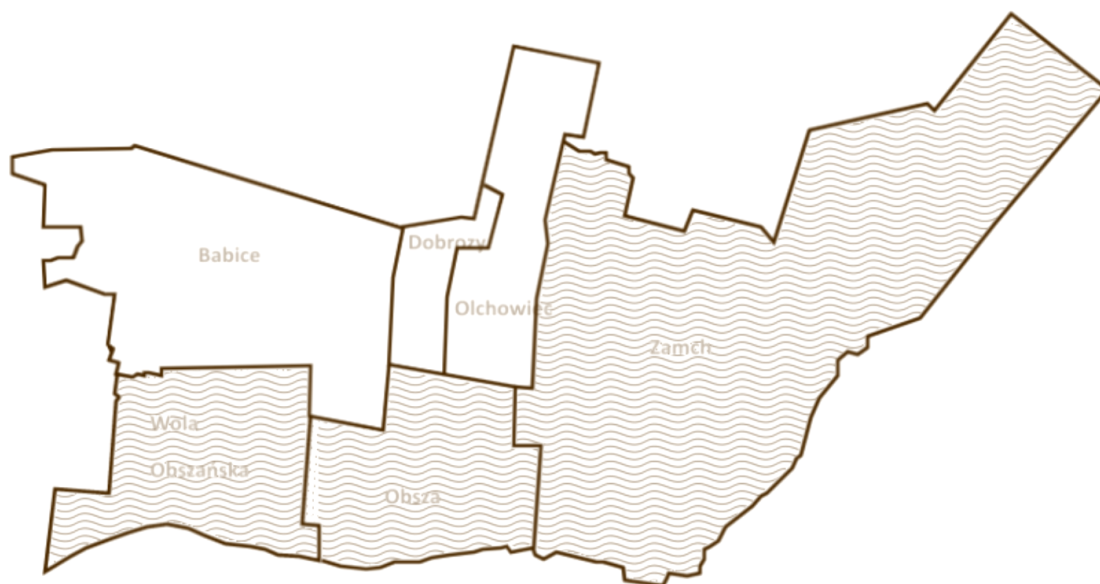
Cechuje je nagromadzenie negatywnych zjawisk kryzysowych, którym należy przeciwdziałać poprzez integrację działań w sferze społecznej i sferach współwystępujących (tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej).

Rewitalizacja dla swojej skuteczności na wyznaczonym obszarze na terenie gminy wymaga wieloletnich, wieloaspektowych i kompleksowych działań, a jej osiągnięcie będzie możliwe poprzez aktywność w ramach wyznaczonych celów we wszystkich 5 sferach:

- ✓ społecznej – likwidacja oraz ograniczenie zjawisk patologicznych, ograniczenie ubóstwa i poprawa dostępności do usług publicznych,
- ✓ gospodarczej – rozwój przedsiębiorczości na terenie obszaru rewitalizacji, ograniczenie zjawiska bezrobocia,
- ✓ środowiskowej – promocja postaw proekologicznych, rozwój odnawialnych źródeł energii,
- ✓ przestrzenno-funkcjonalnej – uporządkowanie przestrzeni publicznej, ochrona

- terenów o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych,
- ✓ technicznej - poprawa i rozwój infrastruktury technicznej, modernizacja zabudowy.

Mapa 5 Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową

Źródło: Opracowanie własne.

2.3. ETAP 2 – wyznaczenie Obszaru Rewitalizacji (OR) na terenie Gminy Obsza

Konieczne jest zatem przystąpienie do kolejnego etapu delimitacji, by móc wskazać na podstawie analizy natężenia wybranych zjawisk społecznych, jak również analizy wartości bezwzględnych tych zjawisk (skala zjawisk) na obszarach zdegradowanych, obszaru rewitalizacji, który będzie się zawierał na terenie nie większym niż 20% udziału powierzchni ogółem gminy i zamieszkałym nie więcej niż 30% ogółu ludności Gminy Obsza.

W celu jednoznacznego wyznaczenia Obszaru Rewitalizacji (OR) na terenie Gminy Obsza oraz wskazania na jakim obszarze Gminy Obsza (OZ) występuje największe natężenie negatywnych zjawisk, poszczególnym zjawiskom problemowym (negatywnym) przypisano odpowiadające im wskaźniki.

Punktem odniesienia terytorialnego było wyodrębnienie w ramach miejscowości zdegradowanych Obszaru Rewitalizacji (OR) w oparciu o czynniki kryzysowe:

1. stan przestrzeni publicznej oraz infrastruktury technicznej, która po przeprowadzeniu działań inwestycyjnych może być wykorzystana w celu znaczącej poprawy stanu przestrzeni publicznej szczególnie w obszarze grup dysfunkcyjnych,
2. koncentracja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji w związku z gęstością zaludnienia obszaru, co generuje i wzmacnia z natury negatywne postawy zachowania, szczególnie ze strony osób wykluczonych

oraz pochodzących ze środowisk patologicznych.

Procedura wyznaczania OR opierała się na następujących założeniach:

2.4. Podsumowanie – delimitacja Obszaru Rewitalizacji (OR) na terenie Gminy Obsza

W skład obszaru rewitalizacji obszaru wchodzi podobszary, nieposiadające ze sobą wspólnych granic:

Obszar I: Obsza, powierzchnia - 33,67 ha, ludność – 188 osób

Obszar II: Wola Obszańska, powierzchnia - 6,60 ha, ludność – 89 osób

Obszar III Zamch powierzchnia - 23,62 ha, ludność – 165 osób

Podjęcie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji znaczenie wpłynie na poprawę zidentyfikowanych problemów w sferze społecznej oraz gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Pomogą one odzyskać dotychczasowe funkcje pełnione przez obszar i wykreować nowe funkcje, które wynikają z aktualnych potrzeb mieszkańców.

Tabela 46 Delimitacja obszaru rewitalizacji Gminy Obsza

Obszar Rewitalizacji			
Numer Podobszaru	I	II	III
Nazwa obszaru	Obsza	Wola Obszańska	Zamch
Powierzchnia podobszaru (ha)	33,57	6,60	23,62
Odsetek powierzchni podobszaru w ogólnej powierzchni gminy (%)	0,003	0,06	0,21
Liczba ludności podobszaru (2021 r.)	188	89	165
Odsetek ludności podobszaru w ludności ogółem gminy (%)	4,53	2,15	3,98

Źródło: Opracowanie własne.

W myśl ustawy o rewitalizacji (art. 10 ust. 1), obszar obejmujący całość, bądź część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się **jako obszar rewitalizacji**.

Obszar rewitalizacji ustala się, wybierając z obszarów zdegradowanych te sołectwa, w których występuje najgorsza sytuacja społeczna, na którą nawarstwia się największa liczba innych zdiagnozowanych problemów, przy czym, z uwagi na wymóg łączna powierzchnia wybranych sołectw nie może przekroczyć 20% powierzchni gminy, a ich ludność nie może stanowić więcej niż 30% liczby jej mieszkańców.

Wyznaczony obszar rewitalizacji w Gminie Obsza spełnia kryteria określone w wytycznych ponieważ stanowi 0,27% powierzchni gminy (63,79 ha) i jest zamieszkaný przez 10,66 % jej mieszkańców (442 osoby).

Tym samym obszar rewitalizacji mieści się w limitach określonych w Wytycznych (< 20% powierzchni gminy i < 30% liczby jej mieszkańców).

Spis tabel:

Tabela 1 Powierzchnia poszczególnych miejscowości Gminy Obsza	7
Tabela 2 Liczba mieszkańców wg miejscowości zameldowanych na pobyt stały – stan na 31.12.2021 r.	8
Wykres 4 3 Współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 osób	9
Tabela 4 Saldo migracji wewnętrznych w Gminie Obsza w latach 2015-2021	10
Tabela 5 Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty 2022 dla poszczególnych szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Obsza	12
Tabela 6 Liczba ludności korzystająca z GOPS w poszczególnych miejscowościach Gminy Obsza	16
Tabela 7 Wydatki na fundusz sołecki w roku 2023 r.	17
Tabela 8 Główne organizacje społeczne działające na terenie Gminy Obsza	18
Tabela 9 Liczba NGO's w podziale na miejscowości w 2021 roku	18
Tabela 10 Liczba przedsiębiorstw działających w poszczególnych miejscowościach Gminy Obsza	20
Tabela 11 Liczba osób w podziale na poszczególne miejscowości w roku 2021	23
Tabela 12 Użytkowanie gruntów w Gminie Obsza	24
Tabela 13 Powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem w Gminie Obsza w roku 2020	24
Tabela 14 Długość czynnej sieci wodociągowej oraz liczba przyłączy	26
Tabela 15 Wskaźniki dla sieci wodociągowej	27
Tabela 16 Wskaźniki dla sieci kanalizacyjnej Gmina Obsza	27
Tabela 17 Charakterystyka infrastruktury wodno - kanalizacyjnej na terenie poszczególnych sołectw/miejscowości Gminy Obsza	28
Tabela 18 Charakterystyka zasobów mieszkaniowych Gminy Obsza	31
Tabela 19 Poziom przestępczości w Gminie Obsza za rok 2021 w podziale na poszczególne miejscowości	32
Tabela 20 Długość sieci drogowej	33
Tabela 21 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach GPR	36
Tabela 22 Kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego	37
Tabela 23 Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru w roku 2021 [%]	40
Tabela 24 Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru [%]	41
Tabela 25 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	42
Tabela 26 Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	43
Tabela 27 Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	44
Tabela 28 Liczba przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców	45
Tabela 29 „Niebieskie karty” i interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	46
Tabela 30 Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	47
Tabela 31 Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2023 r.	48
Tabela 32 Wartości wskaźników dla sfery społecznej	49
Tabela 33 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery społecznej	51
Tabela 34 Wartości wskaźników dla sfery społecznej po określeniu stymulanty i destymulanty	53

Tabela 35 Wartości wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej	55
Tabela 36 Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	57
Tabela 37 Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2021 r.)	58
Tabela 38 Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	59
Tabela 39 Dostępność do usług kultury i usług społecznych (instytucje kultury, banki, apteki, przychodnie, świetlice wiejskie, obiekty sportowe)	60
Tabela 40 Udział powierzchni terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru	61
Tabela 41 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	62
Tabela 42 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	63
Tabela 43 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej po określeniu stymulanty i destymulanty	64
Tabela 44 Poziom występowania wskaźników kryzysowych dla sfery, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	65
Tabela 45 Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową	66
Tabela 46 Delimitacja obszaru rewitalizacji Gminy Obsza	69

Spis map:

Mapa 1 Położenie Gminy Obsza w woj. lubelskim i powiecie biłgorajskim	6
Mapa 2 Położenie poszczególnych miejscowości na terenie Gminy Obsza	6
Mapa 3 Podział gminy na obszary porównawcze	36
Mapa 4 Wyniki standaryzacji w odniesieniu do problemów społecznych – Gmina Obsza	56
Mapa 5 Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową	67

Spis wykresów:

Wykres 1 Powierzchnia miejscowości Gminy Obsza (%)	7
Wykres 2 Liczba mieszkańców gminy w latach 2016 - 2021	8
Wykres 3 Liczba mieszkańców wg miejscowości w 2021	8
Wykres 4 3 Współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 osób	9
Wykres 5 Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w Gminie Obsza w roku 2015 oraz 2021	9
Wykres 6 Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych w Gminie Obsza w latach 2015 -2021	11
Wykres 7 Współczynnik solaryzacji brutto w Gminie Obsza w latach 2015-2021	11
Wykres 8 Księgozbiór w bibliotekach na terenie Gminy Obsza	14
Wykres 9 Wskaźniki czytelnictwa na terenie Gminy Obsza	14
Wykres 10 Porady lekarskie ogółem	16
Wykres 11 Wydatki na fundusz sołecki w roku 2023 wg sołectw [%]	18

Wykres 12 Udział procentowy podmiotów gospodarczych w Gminie Obsza w roku 2021 wg rodzajów działalności.....	19
Wykres 13 Podmioty nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w rejestrze REGON w Gminie Obsza.....	20
Wykres 14 Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD w poszczególnych miejscowościach Gminy Obsza w roku 2021	20
Wykres 15 Podmioty gospodarcze w Gminie Obsza klasyfikowane w 2021 roku według kryterium liczby pracujących.....	21
Wykres 16 Podmioty gospodarcze w Gminie Obsza w 2021 roku wg sektorów własnościowych	21
Wykres 17 Liczba osób pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Obsza w latach 2015-2021.....	22
Wykres 18 Liczba osób pracujących w Gminie Obsza w podziale na płeć w latach 2015-2021	22
Wykres 19 Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Obsza w latach 2015-2021	23
Wykres 20 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności.....	28
Wykres 21 Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań w Gminie Obsza.....	32